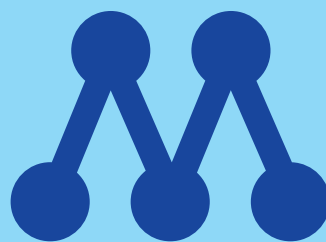

Kortare köer – mer vård för pengarna

Regionpolitiskt handlingsprogram för perioden 2027-2030

Kortare köer – mer vård för pengarna

De flesta tänker inte på regionpolitiken i vardagen. Men när vården inte finns där när man behöver den och väntan blir för lång märks besluten direkt. Västerbottningarna betalar bland landets högsta skatter, ändå hör väntetiderna till de längsta. Många upplever att vården inte fungerar som den ska, trots att hälso- och sjukvården i Västerbotten i många delar håller en god kvalitet när människor väl får ta del av den. Samtidigt finns tydliga problem som behöver lösas: långa vårdköer, bristande tillgänglighet, svag kontinuitet, bristande arbetsmiljö för vårdens medarbetare samt en växande och kostsam byråkrati som tar resurser från patientnära verksamhet.

För många märks detta i vardagen. Ingen ska behöva vänta i flera år i Folkhjälpvårdens köer för en vanlig undersökning eller nödvändig behandling. Det ska inte heller vara så att telefontiderna till hälsocentralen tar slut någon minut efter att de öppnat på morgonen. Samtidigt ser vi hur patienter i andra delar av landet ofta får sin vård inom tre månader, medan västerbottningar många gånger får vänta betydligt längre, inte sällan upp till det dubbla eller mer än så. När du söker vård ska den finnas där för dig.

Moderaternas utgångspunkt är att skapa ordning och reda i regionen så att skattepengar används till vård, inte till en allt större byråkrati och växande ej vårdnära administration. Mer vård för pengarna innebär starkare hälsocentraler, kortare köer till både sjukvård och tandvård, bättre cancervård och en vård som tar kvinnors hälsa på allvar samt ger snabbare stöd till barn och unga.

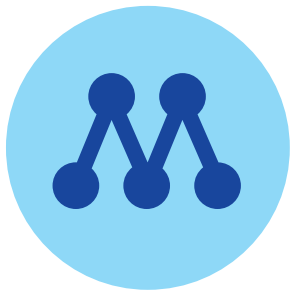
Vi vill att du ska känna dig trygg om du blir sjuk. Du ska snabbt kunna få kontakt med din läkare, distriktssköterska eller annan vårdpersonal på din hälsocentral. När du blir akut sjuk ska du veta att ambulansen kommer i tid och att du får bästa möjliga vård när du behöver den. Vår övertygelse är att vården ska vara tillgänglig och fungera när människor behöver den. Moderaterna har inte alla svar på sjukvårdens utmaningar, men vi har en tydlig vilja att förbättra vården och ta till vara goda idéer som gör att fler får del av en fungerande och tillgänglig sjukvård.

Moderaternas fem viktigaste vallöften

1. Minska administrationen och omfördela resurser till vårdens kärna
2. Korta köerna till hälso- och sjukvård och tandvård
3. Stärka hälsocentralerna så att vård finns nära och tillgänglig
4. Prioritera barn och unga med snabbare insatser inom psykisk hälsa och BUP
5. Stärka våra tre sjukhus och förbättra villkoren för vårdpersonalen

Innehållsförteckning

1. Ordning och reda – mindre administration och mer fokus på vårdens kärnuppdrag	4
2. Korta köerna och säkra tillgänglig vård	6
3. Hälsocentraler nära invånarna – grunden i vården	14
4. Stärk arbetet för psykisk hälsa – från förebyggande insatser till en fungerande BUP	17
5. Förbättra villkoren för vårdpersonalen genom tydligare ledarskap, karriärvägar och högre yrkesstatus	18
6. Infrastruktur och transporter måste fungera i ett växande Västerbotten	20
7. Robust beredskap för ett tryggare Västerbotten	22
8. Frågor och svar	23
9. Kandidatpresentationer	30

Tabell över personalförändringar mellan åren 2019-2025

Yrkesroll	2019	240901	250901	Förändring 202409-250901	Förändring 2019-2025
Ledning, handläggare och administratörer (ej medicinska sekreterare)	1219	1400	1417	1,20%	13,97%
Chefer	465	503	510	1,37%	8,82%
Läkare	1420	1447	1451	0,28%	2,14%
Sjuksköterskor grund och spec (inkl barnmorskor)	2958	2926	2991	2,17%	1,10%
Undersköterskor	1574	1500	1574	4,70%	0,00%
Tandläkare	151	152	154	1,30%	1,95%
Medicinska sekreterare	156	127	131	3,05%	-19,08%
Källa: Region Västerbotten, datauttag 13 oktober 2025. Uppgifterna avser tillsvidareanställda utifrån respektive etikett och angivet datum. Om jämförelsen i stället hade utgått från 2018, det vill säga innan sammanslagningen med Kommunförbundet, skulle förändringen för ledning, handläggare och administratörer uppgå till 1 074 personer och den totala förändringen motsvara 24,21 procent i stället för 13,97 procent.					

1. Ordning och reda – mindre administration och mer fokus på vårdens kärnuppdrag

Vårdens resurser ska i första hand gå till patienterna och till de medarbetare som varje dag arbetar nära dem. I Region Västerbotten har dock byråkrati och administration under lång tid fått en allt större roll på bekostnad av kärnverksamheten, det vill säga vård och behandling av patienter. Under senare år har organisationens indirekta funktioner vuxit betydligt snabbare än de patientnära yrkesgrupperna. Mellan 2019 och 2025 ökade antalet medarbetare inom ledning, handläggning och administration med nära 14 procent, samtidigt som antalet chefer ökade med nästan 9 procent. Under samma period ökade antalet läkare med drygt 2 procent och antalet sjuksköterskor, inklusive barnmorskor, med knappt 1 procent. Antalet undersköterskor har i stort sett varit oförändrat och antalet medicinska sekreterare har minskat kraftigt. Sammantaget innebär detta att organisationens tillväxt främst skett i indirekta funktioner, samtidigt som de stora patientnära yrkes-

grupperna vuxit mycket långsamt. Denna utveckling riskerar också att påverka hur vårdens kompetens används. I dag upplever många att möjligheterna att göra karriär i regionens organisation i hög grad handlar om att lämna vårdgolvet för chefsroller, projekt eller olika administrativa funktioner. Samtidigt vittnar många medarbetare om frustration över att de inte får tillräckliga förutsättningar att utföra sitt arbete och ge den vård de anser att patienterna behöver och kunna lyckas öppna upp fler bemannade vårdplatser.

Moderaterna vill därför kraftigt minska onödig och kostsam byråkrati, krångel och annan verksamhet som inte är direkt kopplad till patientnära arbete. Även antalet chefer behöver minska. Regionen behöver åter prioritera kärnverksamheten framför administrativa överbyggnader. Genom att förenkla organisationen och minska administrationen kan resurser och tid i större utsträckning styras till vårdens kärnuppdrag. Vår prioritering är att korta vårdköerna, stärka primärvården som första linjens vård och förbättra arbetsvillkoren för vårdens medarbetare.

Administrativa funktioner har självklart en viktig roll när det gäller att stödja

vårdprocesser, hantera resurser och säkerställa att riktlinjer och regelverk följs. Men stödfunktionerna måste vara utformade utifrån verksamhetens behov och efterfrågan från dem som möter patienterna i vardagen. När administrationen växer utan tydlig koppling till vårdens behov riskerar den i stället att bli ett hinder för den direkta patientvården. En viktig del i förändringen är därför att ändra hur hälso- och sjukvården styrs. Under lång tid har kraven på uppföljning, granskning och rapportering ökat, både inom organisationen och från externa aktörer. Resultatet har blivit en växande administrativ börda där allt mer av vårdpersonalens arbetstid går åt till dokumentation och rapportering i stället för till patientarbete. Styrningen behöver i större utsträckning bygga på tillit till vårdprofessionen. Politiken måste bli tydligare i vad som ska uppnås och låta verksamheterna själva få bestämma hur det ska uppnås. Därefter måste det ske en tydlig uppföljning av att så har skett.

Erfarenheter från Danmark visar att onödiga och utdaterade regler kan avskaffas genom en strukturerad prövning ledd av verksamheten själv. Region Västerbotten bör därför införa ett antitybyråkratiseringsråd som systematiskt identifierar och tar bort regelkrångel, så att mer tid kan läggas på patienterna.

Beslut, mandat och ansvar behöver därför flyttas närmare verksamheten. Fler beslut ska fattas där kunskapen om patienternas behov finns, på länets sjukhus och hälsocentraler, i stället för i den centrala förvaltningsorganisationen. Även IT-systemen måste i större utsträckning utformas för att stödja vårdens arbete och minska onödig dokumentation och administration.

Sammanfattningsvis behöver regionens styrning åter fokusera på vårdens kärnuppdrag. När resurser, mandat och prioriteringar flyttas närmare patienterna skapas bättre förutsättningar för kortare köer, en bättre arbetsmiljö för vårdpersonalen och en mer hållbar ekonomi i regionen.

Motverka välfärdsbrott och oseriösa aktörer

Välfärdsbrottslighet är ett växande samhällsproblem som riskerar att underminera förtroendet för den offentliga välfärden. När oseriösa aktörer utnyttjar systemet försvinner resurser som i stället borde gå till patienter och till att utveckla vården. För att värna skattebetalarnas pengar och stärka tilliten till välfärden behöver arbetet mot välfärdsbrott prioriteras högre. Moderaterna vill därför stärka regionens arbete för att förebygga, upptäcka och motverka välfärdsbrott. Det handlar om tydligare politisk styrning, bättre kontroll vid upphandling och inköp samt en mer systematisk uppföljning av avtal och leverantörer. Genom ett mer strukturerat arbete kan risken minska för att oseriösa aktörer får tillgång till offentliga resurser, samtidigt som förtroendet för den regionala verksamheten stärks. För att lyckas behöver samverkan med andra aktörer stärkas.

Stärka öppenheten och motverka tystnadskultur

En välfungerande offentlig verksamhet förutsätter en kultur där medarbetare vågar lyfta problem, brister och risker utan rädsla för negativa konsekvenser. Om medarbetare upplever att kritik eller

avvikande uppfattningar inte välkomnas finns en risk att viktiga problem inte kommer fram i tid. Det kan i längden påverka både arbetsmiljön och kvaliteten i verksamheten. Moderaterna vill därför arbeta aktivt för att motverka tystnadskultur och stärka öppenheten i regionens organisation. Medarbetare ska känna trygghet i att kunna framföra synpunkter, påtala brister och bidra till förbättringar. En viktig del i detta arbete är att vidareutveckla regionens visuellblåsarfunktion så att den är lättillgänglig, välkänd och upplevs som trygg att använda. Funktionen behöver i högre grad använda externa granskare.

Ordning och reda i regionens upphandlingar och inköp

Regionen köper varje år in varor och tjänster för flera miljarder kronor. För att säkerställa att skattebetalarnas pengar används på bästa sätt krävs en väl fungerande upphandlings- och inköpsorganisation med tydlig styrning, god uppföljning och rätt kompetens. Brister i upphandlingsprocessen får snabbt konsekvenser för hela verksamheten. När upphandlingar försenas eller avtal löper ut kan verksamheter tvingas göra inköp utanför avtal, vilket leder till högre kostnader. Samtidigt kan bristande avtalsuppföljning och otydliga processer skapa leveransproblem, sämre tillgång till material och merarbete för vårdpersonal.

Moderaterna vill därför stärka regionens upphandlingsfunktion och säkerställa att den har tillräcklig kapacitet, tydliga processer och modernare systemstöd. Upphandlingar ska genomföras i tid, avtal följas upp systematiskt och roller och ansvar i organisationen vara tydliga. En mer professionell och väl fungerande upphandlingsprocess bidrar till bättre kontroll över kostnaderna, minskar risken för felaktiga inköp och säkerställer att vårdens verksamheter får rätt utrustning och tjänster i rätt tid. I förlängningen innebär detta att mer resurser kan användas till vårdens kärnuppdrag - att ge patienterna en trygg och tillgänglig vård.

2. Korta köerna och säkra tillgänglig vård

Västerbottningarna har under de senaste årtiondena haft svårare än många andra i landet att få vård i tid. Köerna till operationer, behandlingar och specialistbesök har varit bland de längsta i Sverige. Bakom varje siffra i statistiken finns en människa som väntar på sin vård. Det kan handla om någon som lever med smärta i månader i väntan på en operation, någon som oroar sig för ett sjukdomsbesked eller en familj vars vardag begränsas av att vården dröjer. När vård dröjer riskerar också sjukdomstillstånd att förvärras. Behandlingar kan bli mer komplicerade, rehabiliteringen längre och lidandet större. I vissa fall kan väntan innebära att sjukdomar upptäcks eller behandlas för sent, vilket i värsta fall påverkar patientens möjlighet att återfå hälsa och arbetsförmåga. Därför måste arbetet med att korta köerna stå i centrum för styrningen av Region Västerbottens hälso- och sjukvård.

För att åstadkomma detta behöver vården i större utsträckning styras mot att faktiskt minska väntetiderna och öka tillgängligheten. Vi vill se särskilda resurser för att korta köer som riktas till de verksamheter som ökar produktionen och minskar sin vårdkö. Det ska finnas tydliga incitament för de verksamheter som lyckas behandla fler patienter och samtidigt upprätthålla hög kvalitet. Samtidigt behöver fler aktörer kunna bidra där det finns stora behov. Inom exempelvis barn- och ungdomspsykiatri bör fler vårdgivare kunna verka på regionens villkor, uppfylla tydliga kvalitetskrav och ansvara för hela vårdkedjan, så att barn och unga får stöd i tid.

För att korta köerna krävs också bättre planering och effektivare vårdflöden. Där det är möjligt bör det planerade och akuta vårdflödet i större utsträckning skiljas åt för att minska risken att planerade operationer ställs in. En mer aktiv hantering av väntelistor behövs, där patienter snabbare kan erbjudas vård inom eller

utanför länet om kapacitet finns. Regionen behöver också stärka samverkan med andra regioner kring operationskapacitet för att bättre utnyttja den samlade vårdresursen. Som patient ska det finnas en rätt att få besked om förväntad väntetid.

En förutsättning för att korta köerna är också att mer av vårdens resurser används där de gör störst nytta, i mötet mellan patient och vårdpersonal. I dag binds för stora resurser upp i administration och olika stödfunktioner. Moderaterna vill därför genomföra en extern genomlysning av regionens organisation för att identifiera onödig byråkrati och ineffektiva arbetssätt. Målet är att minska den administrativa överbyggnaden och frigöra mer tid och pengar till behandling, fler bemannade vårdplatser och patientnära arbete.

Samtidigt behöver besluten i vården fattas närmare verksamheten. De som arbetar närmast patienterna har också bäst kunskap om hur arbetet kan organiseras mer effektivt. Mandat och ansvar ska därför i större utsträckning flyttas från den centrala förvaltningen till verksamheterna. Varje sjukhus ska ha en tydlig sjukhuschef med ansvar för vård, bemanning och ekonomi. När ledarskapet finns nära verksamheten blir det också lättare att ta ansvar för att utveckla arbetssätt, förbättra arbetsmiljön och skapa fler bemannade vårdplatser.

En stark primärvård är också avgörande för att korta köerna. När fler patienter får tidig bedömning och behandling nära hemmet minskar trycket på sjukhusen och fler resurser kan riktas till dem som behöver specialistvård. Kontinu-

itet i kontakten mellan patient och läkare behöver stärkas så att fler invånare får en fast läkarkontakt i primärvården.

Genom att styra vården tydligare mot kortare väntetider, förbättra vårdflödena, använda hela vårdens kapacitet och flytta resurser från administration till patientnära arbete kan Region Västerbotten ta viktiga steg mot en sjukvård där invånarna får den vård de behöver i tid. Målet är en vård där väntan inte leder till onödigt lidande och där patienter kan känna trygghet i att hjälpen finns när den behövs. För att långsiktigt korta vårdköerna krävs en mer systematisk styrning av vårdens produktion och kapacitet. I dag saknas i många fall en tillräckligt tydlig koppling mellan behov, planerad kapacitet och faktisk produktion. Där krävs en mer utvecklad och strukturerad produktions- och kapacitetsstyrning. Varje verksamhet ska ha tydliga uppdrag och mål för produktion, väntetider och tillgänglighet. Planering av operationskapacitet, mottagningsverksamhet och vårdplatser ska ske utifrån analyser av faktiska behov. Genom bättre planering, tydligare ansvar och kontinuerlig uppföljning kan vårdens resurser användas mer effektivt och fler patienter få vård i tid.

En grundläggande utgångspunkt för hälso- och sjukvården är att den ska vara jämlik. I dag finns dock tydliga och återkommande skillnader i tillgång till vård, väntetider och behandlingsresultat mellan olika grupper. Skillnaderna kan bero på bostadsort, socioekonomiska förutsättningar, kön eller andra faktorer. Dessa skillnader är inte acceptabla. Region Västerbotten ska därför arbeta mer systematiskt med att identifiera, följa upp och åtgärda ojämlikheter i vården. Det innebär att skillnader i tillgänglighet, kvalitet och medicinska resultat ska synliggöras på verksamhetsnivå och utgöra en del av den löpande styrningen. Målet är att varje patient ska få vård utifrån behov och medicinska förutsättningar, inte utifrån var man bor eller vilken bakgrund man har.

Patienthotellet Björken

Björken är en viktig del av en fungerande vårdkedja. Det ger patienter möjlighet att vara nära NUS före, mellan eller efter behandling utan att behöva en vårdplats på sjukhuset. Närheten till vården samt tillgången till medicinsk kompetens och omvårdnad skapar trygghet för patienterna och bidrar till att sjukhusets vårdplatser kan användas av dem som har störst medicinska behov. Moderaterna vill att Björken fortsatt är en viktig del av denna sammanhållna vårdkedja.

Kvinnors sjukvård måste prioriteras högre

I ett land som ofta lyfts fram som ett av världens mest jämställda finns fortfarande tydliga brister i hur hälso- och sjukvården möter kvinnors behov. Skillnader i bemötande, diagnostik och behandling innebär att många kvinnor inte får den vård de behöver i tid. En jämlik vård innebär att varje patient ska få rätt diagnos och rätt behandling utifrån medicinska behov - inte utifrån kön.

Många sjukdomar och tillstånd som i hög grad drabbar kvinnor har länge varit underprioriterade. Endometrios är ett tydligt exempel. Sjukdomen orsakar ofta svåra smärtor och kan påverka både fertilitet och livskvalitet under lång tid. Trots detta dröjer diagnosen ofta i många år. Migrän är ett annat område där majoriteten av patienterna är kvinnor, men där vården fortfarande saknar tillräckligt strukturerade arbetssätt för att erbjuda tidig utredning och rätt behandling. Konsekvensen blir onödigt lidande, återkommande sjukfrånvaro och en kraftigt försämrad livskvalitet för många. Kvinnors hälsa måste därför få en tydligare plats i hälso- och sjukvårdens prioriteringar. Det kräver mer kunskap, bättre diagnostik och en vård som tar kvinnors symtom och smärta på allvar. Samtidigt behöver arbetet med jämställd vård stärkas, så att skillnader i behandling mellan kvinnor och män identifieras och åtgärdas.

Förlossningsvården är ett annat områ-

de där tryggheten måste stärkas. Alla blivande föräldrar ska kunna känna sig säkra på att vården finns där när den behövs. I ett län med stora avstånd är det avgörande att förlossningsvården finns nära och är tillgänglig året runt. Förlossningsverksamheten vid länets tre sjukhus behöver därför säkras långsiktigt. En god arbetsmiljö för barnmorskor och övrig personal är en förutsättning för att verksamheterna ska kunna bemannas och utvecklas. Även samverkan inom länet måste utvecklas. Under nästa mandatperiod vill vi säkerställa att NIPT-tester erbjuds som en del av en modern och jämlik mödrahjälsövård. Vi vill ge familjer möjlighet till ytterligare tre avgiftsfria IVF-försök - även för att skaffa syskon.

Även stödet till kvinnor som utsatts för sexuellt våld behöver vara tydligt och tillgängligt. Vården måste kunna erbjuda ett snabbt och professionellt omhändertagande samt ett långsiktigt stöd till dem som drabbats. Det kräver både kompetens och tydliga strukturer i vården.

Klimakterievården behöver stärkas och bli mer jämlik i hela Västerbotten. Många kvinnor upplever i dag att symtom kopplade till klimakteriet inte tas på tillräckligt stort allvar och att kunskapen inom vården varierar. Besvär som sömnsvårigheter, psykisk ohälsa, värmevallningar, trötthet och långvarig

smärta kan påverka både livskvalitet och arbetsförmåga under många år. Moderaterna vill därför stärka kunskapen om klimakteriet inom primärvården och kvinnosjukvården samt förbättra tillgången till rådgivning, utredning och behandling i hela länet. Vi vill även stärka barnmorskornas möjlighet att skriva ut läkemedel för klimakteriebesvär. Vården behöver bli bättre på att upptäcka symtom i tid och erbjuda evidensbaserad behandling och stöd utifrån varje kvinnas behov.

Moderaterna vill ta bort den övre åldersgränsen för mammografiscreening. Kvinnor ska kunna erbjudas fortsatt avgiftsfri screening även efter 74 års ålder. Vården ska utgå från medicinska behov och individuella förutsättningar, inte enbart från ålder.

Moderaterna vill se en mer sammanhållen och kunskapsbaserad kvinnosjukvård där patientens behov står i centrum. Det handlar om bättre vård för specifika kvinnosjukdomar, om en trygg och tillgänglig förlossningsvård och om att säkerställa att vården i praktiken blir jämställd. Vi vill även verka för en utökad förskrivningsrätt för barnmorskor, så att fler kvinnor och unga kan få bedömning, rådgivning och behandling vid samma besök och vårdens resurser därmed användas mer effektivt. En sjukvård som tar kvinnors hälsa på allvar är en grundläggande del av en rättvis välfärd.

En stark och sammanhållen cancervård

Cancer är en av vår tids största folksjukdomar. Allt fler människor lever i dag med eller efter en cancerdiagnos, samtidigt som de medicinska möjligheterna att behandla och överleva cancersjukdomar fortsätter att utvecklas. För patienten är dock tiden avgörande. Tidig upptäckt och snabb behandling är ofta helt avgörande för prognosen.

Cancervården i Västerbotten håller i många delar hög kvalitet när patienten väl får vård. Den stora utmaningen är i stället väntetiderna. Långa ledtider riskerar att förvärra sjukdomsförloppet och skapar

stor oro hos patienter och anhöriga. En modern cancervård måste därför utgå från tydliga vårdförlopp där utredning, behandling och uppföljning sker utan onödiga dröjsmål.

De standardiserade vårdförloppen behöver utvecklas och användas mer konsekvent. Kunskapen om dem måste stärkas i hela vårdkedjan så att patienter snabbare kan få rätt utredning och behandling. Samtidigt behöver rehabilitering och uppföljning vara en självklar del av cancervården. Att leva vidare efter en cancersjukdom innebär ofta både fysiska och psykiska utmaningar, vilket kräver ett mer strukturerat stöd till patienterna och deras anhöriga.

Den medicinska utvecklingen inom cancervården går också snabbt. Nya metoder inom diagnostik, bland annat genom avancerad bilddiagnostik, biomarkörer och artificiell intelligens, skapar bättre möjligheter till tidig upptäckt. Samtidigt utvecklas nya behandlingsformer som precisionsmedicin, immunterapier samt cell- och genterapier. För att patienter i hela landet ska kunna ta del av dessa framsteg krävs att cancervården fortsätter att utvecklas i nära samverkan mellan forskning, universitetssjukvård och klinisk verksamhet. Moderaterna vill att Norrlands universitetssjukhus ska uppnå status som Comprehensive Cancer Centre. Det innebär att vård, forskning och utbildning integreras på högsta internationella nivå. En sådan integration stärker kvaliteten.

Förebyggande arbete är också en viktig del av en modern cancerstrategi. Levnadsvanor spelar en betydande roll för risken att utveckla flera vanliga cancersjukdomar. Insatser för bättre folkhälsa, tidig upptäckt och screeningprogram är därför viktiga för att minska sjukdoms-
bördan på sikt.

Moderaterna vill se en cancervård där patientens rätt till snabb bedömning och vård som är sammanhållen står i centrum. Det behöver bli bättre. Det innebär tydligare ledtider, bättre samordning mellan olika delar av vårdkedjan och ett större fokus på rehabilitering och livskvalitet

efter behandling. Cancervården ska vara modern, kunskapsbaserad och tillgänglig - från tidig upptäckt till behandling och uppföljning. Målet är att varje patient ska få rätt vård i rätt tid och ges bästa möjliga förutsättningar att leva vidare efter sjukdomen.

Ökad valfrihet att få välja din vård själv

Moderaterna vill att patientens behov ska stå i centrum för hälso- och sjukvården. En viktig del i detta är att människor så långt det är möjligt ska kunna välja var och av vem de får sin vård. Möjligheten att välja vårdgivare stärker patientens delaktighet och egenmakt och bidrar till att vården i större utsträckning anpassas efter individens behov och livssituation.

Vi är övertygade om att vården utvecklas när det finns en mångfald av utförare. När både offentliga och privata aktörer kan bidra skapas fler arbetssätt, nya idéer och större möjligheter att utveckla vårdens organisation och processer. Det bidrar till innovation, kortare väntetider och bättre tillgänglighet för patienterna. Samtidigt ger det vårdens medarbetare fler karriärvägar, möjlighet att specialisera sig och större möjligheter att påverka sin arbetssituation.

Valfrihet för patienten förutsätter dock tydliga spelregler. Regionen ska alltid ta ansvar för att vården håller hög kvalitet och att alla utförare, oavsett driftsform, följer samma krav på kvalitet, tillgänglighet och patientsäkerhet. En fungerande uppföljning och transparens kring resultat är avgörande för att säkerställa att vården håller hög standard och att skattemedlen används effektivt.

För att valfriheten ska fungera i praktiken behöver patienter också ha tillgång till tydlig och lättillgänglig information om vårdens kvalitet, väntetider och resultat. Det gör det möjligt för patienter att fatta välgrundade beslut och stärker samtidigt drivkrafterna för vårdgivare att utveckla sin verksamhet.

I dag finns etablerade vårdvalssystem inom primärvården, vilket har bidragit

till ökad tillgänglighet och fler vårdgivare. Moderaterna vill att valfriheten utvecklas ytterligare. Vårdval kan också användas inom delar av den öppna specialistvården där det finns tydliga patientgrupper och där konkurrens kan bidra till bättre tillgänglighet och kvalitet. Exempel på områden där nya vårdval kan vara aktuella är barn- och ungdomspsykiatri, rehabilitering och vissa planerade behandlingar där väntetiderna i dag är långa.

En fungerande tandvård i hela länet

Tandvårdskrisen i Västerbotten har under den senaste mandatperioden ytterligare fördjupats. Folk tandvården utför i dag i stort sett endast akuttandvård. De återkommande årliga undersökningarna uteblir och äldre, sjuka och personer med funktionsnedsättning ligger långt ner på prioriteringslistan. Tandvårdens uppdrag är att ansvara för att alla västerbottningar får en god och jämlik tandvård i hela länet. Så ser det inte ut i dag.

Den främsta orsaken till dagens problem är kompetensbristen. Framför allt är bristen på tandläkare större än någonsin. Moderaterna vill att tandläkare ska arbeta med det som de är utbildade för - tandvård. Varje tandläkare ska känna att han eller hon har tid för varje patient och att det går att skapa en förtroendefull relation till patienten, och i barns fall, också till familjen. Detta är inte möjligt i dag då tandläkarbristen skapar en ohållbar situation för både patienter och personal. Trots att en av Sveriges fyra tandläkarutbildningar finns i Umeå stannar studenter inte kvar i Region Västerbotten. En viktig förändring som måste till är att nyexaminerade som anställs och ska lära sig yrket, inte bara ska arbeta med akut tandvård utan också få möjlighet att arbeta långsiktigt med vanlig tandvård från grunden.

För att klara av detta krävs att tandvården blir bättre på att både rekrytera och behålla personal, och då måste man kunna erbjuda en arbetsplats som är lockande. Bristen på tandvårdspersonal, en felaktig organisation och avsaknad av

tydlig ledning och styrning skapar långa vårdköer, dålig arbetsmiljö och stora ekonomiska underskott. Moderaterna vill därför göra en genomgripande översyn av Folktandvårdens organisation. Man måste tillföra adekvata resurser för att utreda hur verksamheten ska effektiviseras och ekonomin förbättras. Man måste genomföra omfattande och radikala förändringar som leder till att den negativa trenden bryts. Målet är att skapa mindre enheter med kortare beslutsvägar där de anställda själva kan komma med förändringsförslag, kan känna sig hörda och har en chef på plats med rätt att fatta självständiga beslut i syfte att de anställda ska känna arbetsglädje. En bra arbetsmiljö kan bara skapas genom bra löner, bra vidareutbildning och bra karriärvägar samt ett ökat medbestämmande och ett tillitsbaserat ledarskap där verksamhetscheferna får utökat förtroende.

Region Västerbotten behöver utveckla samarbetet med privattandvården som är en viktig del av tandvården i Västerbotten och som i dag sköter huvuddelen av vuxentandvården. Moderaterna vill därför ta fram en plan för hur ett permanent och långsiktigt arbete för att öka samarbetet med privattandvården ska organiseras. Ersättningen för barntandvård, som i dag är alldeles för låg, omöjliggör för privata tandvårdskliniker att bedriva barntandvård och måste därför höjas radikalt. Mer privat barntandvård skulle öka valfrihe-

ten för patienterna, frigöra mer tid för folktandvården att utföra inkomstbringande vuxentandvård som i sin tur skulle förbättra ekonomin. Moderaterna vill också möjliggöra för Folktandvården själv att, utanför LOV (Lagen om valfrihet), kunna sluta avtal med enskilda privata tandvårdsaktörer om att utföra barntandvård. I ett långsiktigt perspektiv är det förebyggande arbetet för god tandhälsa det viktigaste. Moderaterna vill därför förbättra stödet till föräldrar i frågor om god tandhälsa genom att fortsätta arbetet med Salutprojektet.

Norrlands universitetssjukhus - navet för avancerad vård och forskning

Norrlands universitetssjukhus har en särskild och strategiskt avgörande roll i Region Västerbottens hälso- och sjukvård. Sjukhuset ansvarar för akutsjukvård i Umeåregionen, länssjukvård för Västerbotten och samtidigt för en omfattande högspecialiserad regionvård för hela norra sjukvårdsregionen. Det medför långa avstånd, stora skillnader i befolkningstäthet och höga krav på robust beredskap, transportlösningar och dygnet-runt-verksamhet. Uppdraget förenar vård, forskning och utbildning i en och samma struktur genom den nära kopplingen till Umeå universitet. Moderaternas utgångspunkt är att NUS ska ha organisatoriska och strukturella förutsättningar som fullt ut motsvarar detta samlade uppdrag. Sjukhuset måste dimensioneras för att klara både länssjukvård och regionvård utan att kapacitetsbrister påverkar tillgänglighet, kvalitet eller patientsäkerhet. Antalet vårdplatser, intensivvårdsresurser och operationssalar ska stå i proportion till uppdragets omfattning och den höga andelen akuta flöden. Återkommande överbelastning och inställda ingrepp är tecken på obalans mellan uppdrag och resurser och ska mötas med långsiktig kapacitetsplanering, inte tillfälliga lösningar.

Den nationella högspecialiserade vården vid NUS ställer särskilda krav på multidisciplinära team, volymer, kvali-

tetsuppföljning och tillgänglighet. Dessa uppdrag är avgörande för att invånare i norra Sverige ska ha tillgång till avancerad vård utan att behöva resa söderut. För att behålla och utveckla dessa tillstånd krävs stabil bemanning, modern medicinteknik och förutsägbara investeringsramar. Brister i struktur eller kapacitet riskerar att få konsekvenser långt utanför länets gränser. Den medicinska utvecklingen går snabbt. Investeringar i precisionsmedicin, avancerad laboratediagnostik och robotkirurgi är nödvändiga för att säkra kvalitet och konkurrenskraft. Ett universitetssjukhus kan inte styras med kortsiktiga budgetjusteringar som försvårar planering över tid. Moderaterna vill därför säkerställa fleråriga investeringsramar som ger sjukhuset möjlighet att planera strategiskt och långsiktigt. Styrningen av NUS ska vara tydlig och samlad. Sjukhuset ska ledas av en sjukhuschef med ett klart definierat helhetsansvar för verksamhet, ekonomi och utveckling. Ansvar och befogenheter ska hänga samman och beslutsmandat ska finnas nära den kliniska verksamheten. Det medicinska ledarskapet ska ges en starkare ställning i strategiska frågor som rör prioriteringar, investeringar och vårdstruktur. Universitetssjukhusets komplexitet kräver en styrmodell som tydliggör ansvar och minskar otydlighet i beslutsvägar.

Forskning och utbildning är bärande delar av uppdraget. Klinisk forskning förutsätter stabila vårdflöden, tillräcklig patientvolym och god kompetensförsörjning. Kapacitetsbrister påverkar därför inte bara väntetider utan även möjligheten att attrahera och behålla spetskompetens. Samverkan med Umeå universitet

ska vara strukturerad och långsiktig, med fokus på att stärka klinisk forskning, utbildning och utveckling inom ramen för sjukhusets uppdrag.

Moderaternas inriktning för nästa mandatperiod är att Norrlands universitetssjukhus ska vara ett stabilt, tydligt styrt och långsiktigt dimensionerat universitetssjukhus. Organisation, resurser och ledning ska spegla det faktiska ansvaret som nav för högspecialiserad vård i norra Sverige och säkerställa att invånare i hela sjukvårdsregionen har tillgång till vård av hög kvalitet, oavsett geografi.

Skellefteå sjukhus – ett starkt akutsjukhus i norra Västerbotten

Skellefteå sjukhus ska vara ett tryggt och stabilt akutsjukhus för norra Västerbotten, med kapacitet att möta både dagens och morgondagens vårdbehov. Under nästa mandatperiod vill vi ge sjukhuset tydligare förutsättningar att utvecklas genom starkare lokalt ledarskap och en organisation som sätter kärnverksamheten först. En central åtgärd är att inrätta en lokal sjukhuschef med ett tydligt och samlat mandat för Skellefteå sjukhus. Ledarskapet ska finnas nära verksamheten och ha fullt ansvar för utveckling, ekonomi och kvalitet. Ansvar och befogenheter ska hänga ihop, och beslut som rör patientnära vård ska fattas där kunskapen finns. Det skapar tydlighet, kortare beslutsvägar och bättre förutsättningar för långsiktig stabilitet. När antalet bemannade vårdplatser är tillräckligt och operationer och mottagningar fungerar väl minskar belastningen på vårdpersonalen och fler patienter får vård i tid.

Samarbetet med primärvård och i synnerhet Skellefteå kommun ska stärkas så att övergången mellan olika delar av vården fungerar smidigt. En bättre planering av patientens väg genom vården frigör resurser och minskar överbeläggningar. En sammanhållen vårdkedja är avgörande både för patientsäkerheten och för arbetsmiljön.

Den nya vårdbyggnaden ska bli en viktig del i omställningen till en mer modern sjukvård i Skellefteå. Den ger möjlighet att organisera vården mer effektivt och skapa bättre förutsättningar för kvalitet, säkerhet och hållbar arbetsmiljö. Vård ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler som stödjer både patientsäkerhet och personalens arbetsvillkor. Såväl patienter som personal måste ha goda förutsättningar att kunna parkera sin bil vid sjukhusområdet.

Lycksele sjukhus – trygg vård för hela inlandet

Lycksele sjukhus är en livsviktig del av vardagen i södra Lappland. När avstånden är långa och alternativen få betyder det mycket att det finns ett fungerande akutsjukhus nära. För många handlar det om trygghet och om att veta att vården finns där när den verkligen behövs. För

medarbetarna handlar det om att ha rimliga förutsättningar att göra ett professionellt arbete med kvalitet och kontinuitet.

Under nästa mandatperiod vill vi ge Lycksele sjukhus en tydligare och starkare ställning. En lokal sjukhuschef med samlat ansvar för verksamhet, ekonomi och kvalitet ska leda utvecklingen. Ledarskapet ska vara närvarande och ha mandat att fatta beslut nära verksamheten. Det skapar tydlighet, minskar osäkerhet och ger bättre förutsättningar för stabilitet över tid.

En dygnet runt öppen akutmottagning är helt avgörande för inlandets trygghet. När avstånden till andra sjukhus är stora måste invånarna kunna lita på att akutsjukvård finns tillgänglig oavsett tid på dygnet eller årstid. Det är en grundläggande princip för ett fungerande akutsjukhus i södra Lappland.

Förlossningsvården är en viktig del av sjukhusets samlade uppdrag. Under återkommande år har BB i Lycksele varit stängt under delar eller hela perioder av året, vilket har skapat oro och otrygghet för blivande föräldrar. Vår inriktning är att arbeta långsiktigt för att säkerställa en stabil bemanning och hållbara lösningar så att BB kan hållas öppet året runt. Det kräver samverkan inom hela länets förlossningsvård och gemensam planering för att minska sårbarheten. Kvinnor i inlandet ska inte behöva leva med osäkerhet kring var de kan föda sitt barn.

Samarbetet med kommunerna och sjukstugorna i södra Lappland ska stärkas. När primärvård, sjukstugor och sjukhus arbetar tätare tillsammans blir vården mer sammanhållen och patienterna slipper onödiga transporter och väntetider. För personalen innebär det tydligare ansvarsfördelning och bättre planering. För patienterna innebär det en tryggare och smidigare vårdkedja. Den prehospitla vården med ambulans och ambulanshelikopter är en förutsättning för att sjukhuset ska fungera i praktiken. Den ska vara väl samordnad med akutmottagningen så att svårt sjuka patienter snabbt får rätt vård.

3. Hälsocentraler nära invånarna – grunden i vården

Primärvården är grunden i ett fungerande hälso- och sjukvårdssystem. När primärvården är stark, tillgänglig och välorganiserad får människor vård tidigare, sjukdomar upptäcks snabbare och behovet av sjukhusvård minskar. En väl fungerande primärvård innebär också kortare köer, bättre kontinuitet och en mer kostnadseffektiv användning av vårdens resurser. För Moderaterna är en stark primärvård därför inte en kostnad utan den viktigaste investeringen för hela vårdsystemets långsiktiga hållbarhet.

Hälsocentralerna ska vara invånarnas naturliga första kontakt med vården och fungera som samordnare i vårdkedjan. Under kommande år behöver vården i Västerbotten fortsätta utvecklas mot en mer tillgänglig och trygg vård nära människor. Invånarna ska få vård i tid, veta vem som är deras fasta läkare och slippa skickas mellan olika delar av vården utan tydlig samordning. Primärvården ska vara första linjens vård på riktigt. Det innebär att hälsocentralerna behöver stabil bemanning, tydligt ansvar och ett större fokus på patientnytta. Där det är möjligt bör primärvården också ha en samordnande roll i kontakten mellan sjukvård, kommun, socialtjänst och förebyggande insatser. För patienterna ska det vara enkelt att komma i kontakt med sin hälsocentral. Den som söker vård ska snabbt få kontakt och en medicinsk bedömning inom rimlig tid. En viktig förutsättning för detta är goda arbetsvillkor för vårdens medarbetare. Primärvårdens personal behöver mer tid för patientarbete och mindre administration. Kontaktvägarna till hälsocentralerna behöver bli enklare och mer effektiva och vårdens professioner ska ges större inflytande över hur arbetet organiseras. Ett tydligt och närvarande ledarskap nära verksamheten är avgörande för att skapa stabilitet och god arbetsmiljö.

Digitala arbetssätt kan samtidigt bidra till att förbättra tillgängligheten. Digital triagering, videobesök och moderna digitala stöd kan underlätta kontakten med vården och göra det möjligt att prioritera fysiska besök till dem som har störst behov. Rätt använd kan digitaliseringen både förenkla för patienterna och frigöra tid för vårdpersonalen.

Kontinuitet i vården är en annan avgörande faktor för kvaliteten i primärvården. Moderaterna vill stärka arbetet med fast listning där varje invånare har en namngiven läkare och ett vårdteam. Målet är att fler invånare ska ha en fast läkarkontakt och att varje läkare ska ansvara för en rimlig patientlista. Kontinuitet skapar bättre relationer mellan patient och vårdgivare, minskar risken för felbehandlingar och bidrar till färre onödiga sjukhusbesök.

För att klara detta krävs också en långsiktig satsning på utbildning och rekrytering av läkare inom allmänmedicin. Antalet utbildningstjänster för framtidens distriktsläkare behöver öka så att primärvården får en stabil kompetensförsörjning över tid.

Primärvården behöver också få en större del av hälso- och sjukvårdens resurser. En successiv omfördelning av resurser från sjukhusvård till primärvård är nödvändig för att skapa en mer hållbar vårdstruktur. Samtidigt måste det säkerställas att nya uppdrag till primärvården alltid följs av tillräcklig finansiering.

I ett stort län som Västerbotten är det också viktigt att primärvården kan anpassas efter lokala förutsättningar. Behoven skiljer sig mellan större städer och glesbygdsområden. Regelverket för hälsovalet behöver därför ge utrymme för olika typer av verksamheter. Mindre mottagningar och läkardrivna enheter kan i många fall bidra till bättre tillgänglighet, särskilt i glesbygd och landsbygd. För att stärka vården i dessa områden vill Moderaterna utveckla särskilda incitament för arbete i glesbygd. Det kan handla om konkurrenskraftiga villkor, möjligheter till fortbildning och bättre möjligheter att kombinera kliniskt arbete med forskning

eller undervisning. Stabil bemanning är en förutsättning för både kvalitet, patient-säkerhet och ekonomisk hållbarhet.

Hälsocentralerna har en central roll i det förebyggande folkhälsoarbetet. Genom att tidigt upptäcka riskfaktorer och ge stöd till hälsosamma levnadsvanor kan sjukdomar förebyggas eller upptäckas innan de blir mer allvarliga. Västerbot-tens hälsoundersökningar ska utvecklas och integreras bättre i primärvårdens ordinarie arbete, med tydligare insatser för personer som löper förhöjd risk för ohälsa. Ett starkare förebyggande arbete förbättrar människors hälsa och minskar på sikt belastningen på vården.

Region Västerbotten behöver i större utsträckning ta tillvara privata hälso-centralernas kapacitet och skapa bättre förutsättningar för nyetableringar, särskilt i glesbygd där tillgängligheten i dag är be-gränsad. Genom att underlätta etablering av mindre mottagningar och läkardrivna enheter kan vården komma närmare invå-narna och bidra till kortare köer. De priva-ta utförarna är en viktig del av en samlad hälso- och sjukvård och bidrar till både kapacitet, innovation och tillgänglighet. För att detta ska fungera krävs konkur-rensneutrala spelregler där privata och offentliga utförare verkar under likvärdiga villkor inom valfrihetssystemen. Ersätt-ningsmodeller, regelverk och uppföljning ska vara transparenta och utformade så att kvalitet och tillgänglighet styr utveck-lingen, inte driftsform. I dag finns tydliga brister i etableringsstrukturen. Att Skel-lefteå saknar en enda privat hälsocentral är ett konkret exempel på hur valfriheten och kapaciteten begränsas. Detta behöver förändras genom mer aktiva åtgärder för att möjliggöra fler etableringar av alterna-tiva utförare.

Primärvården behöver också en tydligare och mer samlad ledning. En stark primärvårdsledning med ansvar för verksamhet och budget i hela länet är avgörande för att skapa en mer sam-manhållen utveckling av primärvården. Moderaterna vill utveckla en primärvård som sätter patienten först, där kontinuitet och tillgänglighet är centrala värden och

där vård ges nära människors vardag. En stark primärvård innebär bättre vård för invånarna, en mer hållbar arbetsmiljö för personalen och ett mer effektivt utnytt-jande av vårdens resurser i hela Väster-botten.

Sammanhållen vård och omsorg för de mest sjuka

För de allra flesta fungerar vården väl. Men när vårdprocessen blir mer komplex uppstår ofta brister i samordningen. Det gäller särskilt de mest sjuka äldre, perso-ner med kroniska sjukdomar och pa-tienter som ofta behöver återkommande vård. Dessa patienter möter många olika vårdgivare, har både öppenvårds- och slutenvårdstillfällen och behöver samti-digt insatser från den kommunala omsor-gen. Risken är då att patienten reduceras till en rad diagnoser beroende på vilken specialist patienten möter för tillfället, i stället för att vården utgår från en samlad helhetsbild av individens behov. Ofta sak-nas också en fast vårdkontakt som följer patienten genom hela vårdprocessen.

Vården behöver därför bli mer sam-manhållen och bättre samordnad. För patienter med stora och återkommande vårdbehov måste vårdkedjan fungera utan onödiga avbrott mellan olika vård-givare. Moderaterna vill stärka samver-kan mellan regionens verksamheter och länets kommuner så att patienten upple-ver en trygg och tydlig vårdprocess. Det kräver bättre informationsöverföring, tydligare ansvarsfördelning och mer sam-ordnade arbetssätt.

Ett viktigt steg är att flytta mer vård närmare patienten. Mobila team, hem-besök och andra insatser i patientens hemmiljö kan i många fall förebygga försämring av sjukdomstillstånd, minska behovet av akuta sjukhusbesök och ge en tryggare vård för den enskilde. Samtidigt finns stora vinster både för patienten och för vårdens resurser om förebyggande insatser prioriteras i högre utsträckning, särskilt för personer med riskfaktorer för kroniska sjukdomar.

Primärvården har en central roll i

denna utveckling. En stark primärvård med kontinuitet och god tillgänglighet gör det möjligt att upptäcka sjukdomar tidi-gare, samordna vårdinsatser och minska behovet av sjukhusvård. Moderaterna vill därför stärka primärvårdens roll i vård-systemet och säkerställa att fler patien-ter får en fast läkarkontakt. Kontinuitet i vården skapar trygghet för patienten, förbättrar kvaliteten och bidrar samtidigt till ett mer effektivt resursutnyttjande.

Den demografiska utvecklingen innebär också att allt fler människor lever längre och därmed har behov av mer omfattande vårdinsatser. Detta ställer ökade krav på kunskap om åldrandets sjukdomar och på hur vården organiseras för äldre patienter med komplexa behov. Den geriatriska kompetens som finns vid länets specialistkliniker behöver i större utsträckning komma hela länet till del, inte minst genom kunskapsstöd till pri-märvården och bättre samverkan mellan olika vårdnivåer.

Palliativ vård och vård i livets slutske-de ska vara jämlik och tillgänglig i hela länet, oavsett diagnos, ålder eller bostads-ort. Vården ska utgå från patientens be-

hov och präglas av värdighet, självbestäm-mande, god symtomlindring och stöd till närstående. Samverkan mellan sjukhus, primärvård, specialiserade palliativa team och kommunal vård och omsorg behöver stärkas, så att den som önskar kan vårdas tryggt i hemmet och samtidigt snabbt få mer avancerad vård när det behövs.

För att tydligare möta äldres behov vill Moderaterna utveckla särskilda äldre-mottagningar inom primärvården. Dessa kan fungera som en del av hälsocentraler-nas verksamhet och erbjuda vård som är särskilt anpassad för äldre patienter, med fokus på helhetsbedömning, förebyggan-de insatser och samordning av olika vård- och omsorgsinsatser. Pandemin visade också tydligt hur viktigt det är med en stark medicinsk närvaro i den kommuna-la äldreomsorgen. Läkarnärvaron i vård- och omsorgsboenden behöver stärkas och samverkan mellan regionens primärvård och kommunernas omsorgsverksamheter förbättras. Genom att stärka primärvår-den, förbättra samverkan mellan region och kommuner och utveckla arbetssätt som utgår från patientens hela behov kan vården bli mer sammanhållen. Målet är

en vård där patienter med stora och långvariga vårdbehov slipper skickas mellan olika delar av systemet och i stället möts av en trygg och samordnad vård nära dem själva.

Centrum för hälsa i glesbygd i Storuman (CHG)

CHG har en viktig roll i att utveckla kunskap och arbetssätt för en jämlik och tillgänglig vård i områden med långa avstånd. Genom forskning, utbildning och nära samverkan med vårdens verksamheter kan centret stärka kompetensförsörjningen och bidra till att fler får rätt vård nära hemmet. Eftersom Kunskapsnätverket för samisk hälsa redan har sin organisatoriska hemvist vid centret bör ambitionen vara att, i nära samverkan med Sametinget och samiska organisationer, utveckla det till ett nationellt kunskapscentrum för samisk hälsa.

4. Stärk arbetet för psykisk hälsa – från förebyggande insatser till en fungerande BUP

Den psykiska ohälsan har under lång tid ökat och är i dag ett av våra största folkhälsoproblem. Det gäller inte bara barn och unga utan hela samhället. Allt fler människor upplever stress, oro, nedstämdhet och psykiska besvär. Psykisk ohälsa påverkar människors livskvalitet, arbetsförmåga och relationer och innebär samtidigt stora kostnader för samhället. Arbetet för psykisk hälsa måste därför vara en central del av både hälso- och sjukvårdens uppdrag och det bredare samhällsarbetet.

Det handlar inte enbart om vårdinsatser när problemen redan uppstått. Lika viktigt är det förebyggande arbetet. Goda uppväxtvillkor, fungerande skolmiljöer, meningsfull fritid och ett arbetsliv där människor kan hålla över tid är avgörande för den psykiska hälsan. Skola, socialtjänst, civilsamhälle och hälso- och sjukvård behöver därför samverka bättre

för att tidigt kunna upptäcka och möta psykisk ohälsa. Den som söker hjälp ska mötas av tillgänglighet, kompetens och ett system som hänger ihop.

Särskilt oroande är utvecklingen bland barn och unga. Allt fler ungdomar rapporterar återkommande besvär som stress, oro, nedstämdhet och sömnsvårigheter. Psykisk ohälsa i unga år riskerar att påverka både skolgång, social utveckling och möjligheten att etablera sig i arbetslivet senare i livet. Att möta problemen tidigt är därför avgörande både för den enskilde och för samhället i stort.

Samtidigt har efterfrågan på barn och ungdomspsykiatri ökat kraftigt. Väntetiderna till BUP i Västerbotten är i dag längst i landet. För många barn och familjer innebär det en lång period av oro innan de får den hjälp de behöver. När barn och unga tvingas vänta länge riskerar deras mående att försämrats och problemen att bli mer omfattande innan behandling kan påbörjas.

En viktig förklaring till situationen är att den första linjens vård för psykisk ohälsa inte fungerar tillräckligt bra. Region Västerbottens granskning från 2024 visar att tillgången till första linjens vård är otillräcklig, ojämn och i flera fall bristfällig. Samtidigt har BUP ett mycket högt inflöde av patienter, där många hade kunnat få hjälp tidigare om den första linjen fungerat bättre.

I dag bedrivs första linjens vård för barn och unga av hälsocentralerna inom ramen för Hälsovalet. Förutsättningarna för att utföra uppdraget varierar dock kraftigt mellan olika verksamheter. Granskningen visar att det saknas tydlig samordning, gemensamma kvalitetskrav och en tillräckligt stark koppling till specialistnivån. Ungdomsmottagningarna, som enligt beslut ska vara en del av första linjen, är dessutom inte fullt integrerade i planering och styrning av vårdkedjan. Resultatet blir ett splittrat ansvar, en ojämn vård och ett fortsatt högt tryck på BUP. Detta behöver förändras. Första linjens vård måste bli starkare, mer samordnad och mer tillgänglig. Barn och unga med lindrig eller måttlig psykisk ohälsa ska

kunna få hjälp snabbt och nära sin vardag utan att behöva vänta på specialistvård. Samtidigt måste vården organiseras så att BUP kan fokusera på de barn och unga som verkligen behöver specialistpsykiatrisk behandling. Moderaterna vill därför se en översyn av hur första linjens barn- och ungdomspsykiatri organiseras i Västerbotten. Utöver det behöver ansvaret samlas hos färre aktörer inom primärvården med tydlig kompetens och ett nära samarbete med specialistpsykiatrin. I andra regioner, exempelvis i Gävleborg, har första linjens vård samlats i en särskild verksamhet för barn- och ungdomshälsa med en tydlig organisatorisk koppling till specialistnivån. En liknande modell skulle kunna skapa bättre förutsättningar för kompetens, tillgänglighet och samordning även i Västerbotten. En sådan förändring skulle bidra till att fler barn och unga får hjälp i ett tidigt skede samtidigt som trycket på BUP minskar. Det är också en viktig förutsättning för att skapa en mer sammanhållen vårdkedja där patienten slipper skickas mellan olika verksamheter. Regelverket för Hälsovalet kan därför behöva ses över för att säkerställa att uppdraget kring första linjens psykiatri fungerar bättre. Vi vill även höja åldersgränsen för BUP från 18 till 21 år. Ingen ung människa ska falla mellan stolarna i övergången till vuxenpsykiatrin. En högre åldersgräns skapar bättre kontinuitet, större trygghet och mer sammanhållna insatser under en viktig period i livet. Vi vill även att utredning ska ingå i vårdgarantin.

Själv mord är ett av de allvarligaste uttrycken för psykisk ohälsa och ett stort folkhälsoproblem. Bakom varje självmord finns ett stort lidande för både den drabbade och de anhöriga. Särskilt utsatta grupper behöver uppmärksammas, bland annat unga män som ofta söker hjälp i mindre utsträckning än kvinnor och unga hbtq-personer som löper en betydligt högre risk för självmordstankar och självmordsförsök. Det självmordsförebyggande arbetet behöver därför vara en naturlig del av vårdens arbete tillsammans med skola, ungdomsverksamheter och civilsamhälle.

Den psykiska ohälsan bland barn och unga är ett av vår tids stora samhällsproblem. Att väntetiderna till BUP i Västerbotten är betydligt längre än i många andra regioner är inte acceptabelt. En mer samlad organisering av första linjens vård med tydligare koppling till specialistnivån är nödvändig för att barn och unga ska få rätt vård i rätt tid. Målet måste vara en mer sammanhållen, tillgänglig och jämlik vård för alla barn och unga i länet och ett samhälle som bättre främjar psykisk hälsa genom hela livet.

5. Förbättra villkoren för vårdpersonalen genom tydligare ledarskap, karriärvägar och högre yrkesstatus

Region Västerbottens viktigaste resurs är medarbetarna. Utan engagerade och kompetenta medarbetare går det inte att utveckla vården, korta köerna eller säkerställa en jämlik och tillgänglig hälso- och sjukvård i hela länet. En av regionens största utmaningar är därför att vara en attraktiv arbetsgivare som behåller befintliga och lockar nya medarbetare samt erbjuder en hållbar arbetsmiljö. Redan i dag råder brist inom flera yrkesgrupper i vården och den demografiska utvecklingen innebär att utmaningen kommer att öka under kommande år. Andelen äldre i befolkningen växer samtidigt som andelen personer i arbetsför ålder minskar. Det betyder att behovet av vård ökar samtidigt som konkurrensen om arbetskraften blir hårdare. För att möta denna utveckling krävs en långsiktig personalpolitik och nya arbetssätt där kompetensen används bättre och organisationen utvecklas.

Region Västerbotten har närmare 11 000 medarbetare och är därmed en av länets största arbetsgivare. Regionen måste uppfattas som en attraktiv arbetsplats för såväl nyutbildade som seniora medarbetare. En god arbetsmiljö är en avgörande förutsättning för att behålla kompetens över tid. Det gäller både den fysiska och den psykosociala arbetsmiljön. Arbetsbe-

lastningen i vården är i många verksamheter hög och därför behöver arbetstidsmodeller, möjligheter till återhämtning och villkor för arbete under obekväma tider utvecklas. Det måste också löna sig att ta ansvar och att arbeta när andra är lediga.

Samtidigt behöver administrationen minska så att vårdens professioner får mer tid för patientarbete. När vårdpersonal i större utsträckning kan använda sin kompetens där den gör störst nytta förbättras både arbetsmiljön och vårdens kvalitet. Arbetet med rätt använd kompetens behöver därför utvecklas. Vissa arbetsuppgifter kan utföras av andra yrkesgrupper och vårdnära service kan avlasta legitimerad personal från administrativa och praktiska uppgifter.

Kompetensförsörjningen är en av regionens mest strategiska frågor. Pensionsavgångarna inom flera yrkesgrupper är omfattande under de kommande åren och regionen behöver därför arbeta mer systematiskt för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare. Utbildningsinsatser är en viktig del i detta arbete. Fler AT- och ST-tjänster för läkare behöver tillskapas och akademisk specialisttjänstgöring för sjuksköterskor behöver fortsätta utvecklas inom fler specialistområden. Samtidigt är det viktigt att skapa bättre introduktion och stöd för nyutbildade medarbetare så att fler väljer att stanna kvar i yrket.

Regionen behöver också bli bättre på att ta tillvara den kompetens som redan finns. Det ska vara möjligt och attraktivt för seniora medarbetare att fortsätta arbeta efter pensionsålder om de vill och kan. Deras erfarenhet och kunskap är en

viktig resurs för både verksamheten och för yngre kollegor.

Ett långsiktigt mål måste också vara att minska beroendet av hyrpersonal. Ett stort beroende av inhyrd personal innebär ökade kostnader och sämre kontinuitet för patienterna. Genom bättre arbetsvillkor, fler utbildningsplatser och en mer långsiktig personalstrategi kan regionen stärka den egna bemanningen och skapa större stabilitet i verksamheterna.

Medarbetarnas kompetens är avgörande för vårdens kvalitet både i dag och i framtiden. Därför behöver regionen erbjuda tydliga karriärvägar och goda möjligheter till kompetensutveckling genom hela yrkeslivet. Specialistkompetens ska löna sig och löneutvecklingen ska vara konkurrenskraftig, individuell och påverkbar. Karriärvägar behöver finnas för alla yrkesgrupper inom vården och fler möjligheter bör skapas att kombinera kliniskt arbete med forskning, utveckling och utbildning. Ett livslångt lärande är en förutsättning för att vården ska kunna utvecklas i takt med nya medicinska framsteg.

Ledarskapet är avgörande för hur väl organisationen fungerar. Chefer på alla nivåer behöver ha tydliga mandat, rimliga förutsättningar och tillgång till rätt stöd. Ett nära och tillitsbaserat ledarskap stärker arbetsmiljön, ökar delaktigheten och gör det möjligt att utveckla verksamheten tillsammans med medarbetarna. Mandat och ansvar behöver därför flyttas närmare verksamheten så att beslut kan fattas där kunskapen om verksamheten finns.

Den demografiska utvecklingen innebär att vården i framtiden måste organiseras på nya sätt. För att klara uppdraget krävs både bättre arbetsmiljö, långsiktig kompetensförsörjning och förändrade arbetssätt där resurser används mer effektivt. Moderaterna vill att Region Västerbotten ska vara en arbetsgivare där människor vill arbeta, utvecklas och stanna kvar under hela sitt yrkesliv. Genom bättre villkor, fler karriärvägar, en stark kompetensförsörjning och ett nära ledarskap kan regionen skapa förutsättningar för en vård av hög kvalitet i hela Västerbotten.

6. Infrastruktur och transporter måste fungera i ett växande Västerbotten

Regional utveckling är en del av Region Västerbottens uppdrag där målet är att öka länets attraktivitet och skapa hållbar tillväxt. Regionen och länets kommuner är ömsesidigt beroende av varandra för att åstadkomma denna utveckling. Därför är samarbete och samverkan med länets kommuner avgörande. Ett hållbart och innovativt tillväxtarbete är viktigt för det är genom tillväxt som skatteintäkterna i Västerbotten kan öka. För att regionen ska vara attraktiv och få goda förutsättningar för detta krävs också en god hälso- och sjukvård. Regional utveckling och en välfungerande sjukvård är ömsesidigt beroende.

Infrastruktur och transporter

Region Västerbotten har det samlade ansvaret för infrastrukturplanering i länet och uppdraget är att möjliggöra arbetspendling, ha en hög tillgänglighet med så korta restider som möjligt för att kompetensförsörjning av medarbetare ska fungera. För att Västerbotten ska fortsätta utvecklas krävs fungerande infrastruktur i hela länet och det är nödvändigt att påverka EU inom detta område. All infrastruktur är viktig för att hållbara transporter av gods och människor ska kunna ta sig både till och från länet. Flyget är en av de viktiga funktionerna att värna och att fortsätta satsa på ökad tillgänglighet med minskade utsläpp är en viktig överlevnadsfråga för Västerbotten. En fossilfri fordonsflotta, nya bränslen och en utbyggd infrastruktur är viktiga för flyg, sjöfart, vägtrafik och järnväg. Norrbottenbanans färdigställande är viktigt ur många aspekter inte minst kompetensförsörjning.

Västerbotten är ett geografiskt stort län med en stor exportindustri där goda transportvägar är avgörande när det är långt till de större marknaderna i Sverige och Europa.

Det är av stor betydelse att vägnätets standard är hög i ett stort län med långa

avstånd men där utvecklingen i stället går mot sänkta hastigheter vilket har förlängt restiderna.

Vi måste fortsätta vara starkt engagerade i såväl Europaforum som andra europeiska forum för att kunna påverka EU i en riktning som är gynnsam för länet samt kunna påverka den europeiska infrastruktur- och transportutvecklingen. Att utveckla en transportinfrastruktur samt se till att finansiering kan ske även via strukturfonderna är prioriterat.

Turism

En av länets nuvarande och framtida basnäringar är besöksnäringen. Region Västerbotten ansvarar för att samordna det regionala utvecklingsarbetet inom branschen och att i samverkan med näringen vara en regional turismorganisation som företräder aktörerna i länet. För att utveckla länets besöksnäring ska vi öka samverkan med och mellan destinationsbolag men också bidra med analys och utveckling.

EU och internationella frågor

Det europeiska och internationella arbetet är viktigt för att Region Västerbotten ska kunna bidra till att utveckla regionens förmåga att dra nytta av såväl globalisering som digitalisering. För att fler små och medelstora företag ska kunna exportera behöver samarbete koordineras. Finansiering av utvecklingsprojekt eller insatser för att öka företagets export eller omställning till mer digitala affärsmodeller och arbetssätt ska fortsätta.

Region Västerbotten kan bidra till att stärka regionens kapacitet att attrahera nyetableringar i länet, både inom näringslivet och offentlig verksamhet, genom samarbete med kommuner, näringsliv och andra aktörer. Liknande samordning ska ske om verksamheter lägger ned eller gör stora förändringar.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken i länet utgörs av buss, tåg och flyg, vilka alla är viktiga för att göra Västerbotten mer tillgängligt på ett hållbart sätt. Länet står inför stora investeringar i tågsystemet när infrastrukturen är på plats. Turtäthet och komfort är avgörande för att få fler resenärer och skapa fungerande resvägar för att göra det möjligt att leva, bo och arbeta i hela länet. Sammankopplingen av länet med närliggande regioner inom Sverige samt via Kvarkenförbindelsen och mot Norge är viktig. Även sammankopplingen med det europeiska stomnätet TEN-T är viktig.

Näringsliv och samhällsbyggnad

Ett starkt och livskraftigt näringsliv byggs av företagare som har goda förutsättningar att förverkliga sin idé. Företagare ska uppskattas mer än de beskattas. Vårt välstånd är uppbyggt av arbete och företagande; därför är ett bra näringslivsklimat nödvändigt. Politiken ska ge goda, långsiktiga och förutsägbara förutsättningar för företag och företagare. Det är en huvuduppgift i det regionala utvecklingsansvaret.

Regionen måste aktivt bevaka länets intressen när nationella, europeiska och

internationella program som påverkar näringslivets förutsättningar utformas. Några av näringslivets mest centrala utvecklingsfrågor är strategisk kompetensförsörjning, fungerande infrastruktur och hållbar tillväxt.

Genom att medfinansiera utvecklingsprojekt och företagsstöd samt genom ägarstyrning av bolag ska vi bidra till en hållbar tillväxt och ökad konkurrenskraft. Där är det viktigt att arbeta för att kvinnor och män får lika stor del av den regionala finansieringen. Vi ska också främja företagets konkurrenskraft genom att utveckla kapitalförsörjningen i länet.

För oss är ett gott företagsklimat inte en fråga för några få, utan en angelägenhet för alla. Genom fler företagare kan fler jobb växa fram i många sektorer i länet. Då är det viktigt att det är lätt att starta och driva företag i Västerbotten, oavsett i vilken bransch man är verksam. Regionen har många starka områden och ligger långt fram på innovativa arenor, inom teknik och Life Science som bara några exempel.

Livsmedels- och försörjningsberedskap

Livsmedels- och försörjningsberedskapen i Västerbotten måste stärkas, och det är viktigt att det finns ett robust och effektivt samarbete mellan privata och offentliga aktörer såväl i länet som i våra närliggande regioner. Försörjningskedjan måste vara hållbar. Därför är det viktigt att aktörerna inom livsmedelssektorn som lantbrukare och andra leverantörer ges förutsättningar att verka och växa.

Vår självförsörjningsgrad måste höjas genom att främja produktion och innovation inom jordbruk och livsmedelsindustri. Region Västerbotten kan som stor beställare främja länets jordbrukare genom att upphandla närproducerade livsmedel och ge långsiktiga förutsättningar för näringen att satsa lokalt och regionalt.

Hela länet behöver hålla ihop

För att Västerbotten ska kunna hålla ihop måste människor och företag ha möjlig-

heter att växa och utvecklas, oavsett om de finns på landsbygderna eller i städer. Landsbygderna är en enorm resurs som spelar en nyckelroll i samhällsbygget och behöver ha goda villkor för att kunna fortsätta bidra till en trygg livsmedelsförsörjning, en hållbar utveckling och skapandet av nya jobb.

Kultur

Västerbotten är ett attraktivt län för kultur där människors olika behov av kulturella värden kan tillfredsställas. Regionens kulturinstitutioner är viktiga delar av kulturlivet i Västerbotten. Vårt kulturarv ska vårdas och många av våra museer och institutioner är viktiga länkar mellan vår tids samhälle, tidigare och kommande generationer. Kulturen i Västerbotten ska nå och angå alla invånare.

Samtidigt är skattebetalarna i grunden den offentligt finansierade kulturens uppdragsgivare och finansiärer. Genom att politiken antar övergripande målsättningar och riktlinjer, så säkerställs att krav ställs och följs upp inom den offentligt finansierade kulturen. Skattemedel kan och ska aldrig vara kravlösa.

7. Robust beredskap för ett tryggare Västerbotten

När samhället provas ska hälso- och sjukvården fungera. Det är en grundläggande del av samhällskontraktet att Region Västerbotten finns där för invånarna även vid kris, allvarliga störningar eller höjd beredskap. Beredskap får inte reduceras till planer och dokument utan måste motsvaras av faktisk, prövad och dimensionerad förmåga. Det handlar ytterst om trygghet för patienter, medarbetare och hela länets befolkning.

Region Västerbotten ska säkerställa omsättningslager och beredskapslager som klarar långvariga störningar i leveranskedjor och energiförsörjning. Tillgången till kritiska förbrukningsartiklar, läkemedelsnära material, skyddsutrustning och medicinteknisk utrustning ska vara tryggad även vid avbrott i nationella och internationella flöden. Försörjnings-

beredskap ska planeras långsiktigt och samordnas med kommuner, statliga myndigheter och privata aktörer för att stärka länets samlade uthållighet.

En robust beredskap förutsätter tydlig ledning, klara ansvarsförhållanden och regelbunden uppföljning. Risk- och sårbarhetsanalyser ska omsättas i prioriterade investeringar. Praktiska övningar ska genomföras systematiskt för att pröva ledningsförmåga, logistik, prioriteringar och kommunikation i realistiska scenarier. Samverkan mellan kommun, region och stat ska vara operativ och testad, inte enbart formell.

Lycksele sjukhus bör vara ett utsett beredskapssjukhus utifrån regeringens ökade ambitioner på området. Ett sådant uppdrag skulle stärka både krisberedskap och vårdstruktur genom ökad robusthet, bättre geografisk spridning och långsiktiga investeringar i kompetens och kapacitet. Lycksele har redan i dag förutsättningar i form av akutsjukvård, operationskapacitet och erfarenhet av arbete under resursbegränsade förhållanden, vilket gör sjukhuset väl lämpat att utvecklas vidare i denna roll.

Transportinfrastrukturen är en central del av den civila beredskapen. Eftersatt vägunderhåll, bristande bärighet och begränsad redundans i järnvägssystemet utgör i dag strukturella sårbarheter. Vägar med bristande standard, otillräcklig kapacitet för tunga transporter och järnvägsstråk utan elektrifiering, signalsystem eller möteskapacitet begränsar möjligheten att leda om trafik vid störningar. Region Västerbotten ska därför verka för ökad bärighet, stärkt driftsäkerhet i öst-västliga och nord-sydliga stråk samt en robust järnvägsstruktur som kan bära både civila och militära behov inom ramen för totalförsvaret.

Flyget har en strategisk roll i ett län med stora avstånd. Tillgängligheten till Arlanda och vidare internationella förbindelser är avgörande för sjuktransporter, samhällsservice, näringsliv och krislogistik. Nationellt viktiga flyglinjer måste ha långsiktiga och stabila förutsättningar. Försvagad nationell finansiering eller kortsiktiga avtal riskerar att urholka den

regionala beredskapsförmågan.

Energiförsörjning och drivmedel är en integrerad del av transportsystemets robusthet. Omställningen till elektrifiering och alternativa drivmedel ska kombineras med krav på redundans, reservkraft och säker tillgång till energi även vid störningar. Laddinfrastruktur och tankningsmöjligheter måste dimensioneras så att kollektivtrafik, särskild kollektivtrafik och samhällsviktiga transporter fungerar även i krisläge.

Västerbottens geografiska förutsättningar med stora avstånd och varierande tillgänglighet ställer särskilda krav på fungerande väg-, järnvägs-, flyg- och digital infrastruktur. Dessa system ska ses som en sammanhängande struktur för tillgänglighet, tillväxt och beredskap. Redundans och omledningsförmåga ska vara vägledande principer i planering och investeringar.

Beredskapsperspektivet ska integreras i regionens ordinarie styrning och planering. Det ska beaktas i upphandlingar, investeringar, lokalförsörjning och kompetensförsörjning samt tydligt framgå i regionplan och regional utvecklingsstrategi. En långsiktigt hållbar demografisk och ekonomisk utveckling är en förutsättning för ett fungerande totalförsvaret. Genom konsekventa prioriteringar, stärkt samverkan och strukturella investeringar kan Region Västerbotten bygga en motståndskraft som skapar stabilitet och trygghet för invånarna i hela länet.

8. Frågor och svar

Varför ska en väljare i Västerbotten som vill ha en fungerande sjukvård rösta på just ert parti i regionvalet?

Moderaterna vill ge västerbottningarna mer vård för pengarna. Skattepengarna ska användas till vårdens kärna, inte till växande byråkrati. Vi vill korta vårdköerna, minska onödig administration och stärka vården nära människor. Vårdpersonalen ska få bättre förutsättningar och större inflytande över hur verksamheten utvecklas. Vi säger nej till nya skattehöjningar och vill i stället använda de resurser som redan finns bättre. Målet är en

vård som fungerar när du behöver den, oavsett var i länet du bor.

Vad är ert viktigaste vallöfte till regionens invånare de kommande fyra åren?

Vårt viktigaste vallöfte till invånarna i Västerbotten är mer vård för pengarna. Vi vill minska onödig och dyr byråkrati, krångel och annan verksamhet som inte är patientnära. Genom att frigöra mer tid och resurser till vården och till vårdpersonalen kan köerna kortas och fler få vård i tid.

Hur ser ni på de rekordlånga vårdköerna i Västerbotten?

De rekordlånga vårdköerna i Västerbotten är ett allvarligt problem för både patienter och personal. När människor tvingas vänta länge på utredning eller behandling riskerar sjukdomar att förvärras, lidandet ökar och i vissa fall kan komplikationer uppstå som hade kunnat undvikas med vård i tid. Samtidigt skapar de långa köerna en pressad arbetsmiljö i vården.

Vi behöver därför förbättra regionens förmåga att hantera köerna. Det kräver kraftfulla insatser för att öka produktionen i vården och bättre ta tillvara den kapacitet som finns. Vi vill införa en lokal kömiljard som ger extra resurser till de verksamheter som kortar köerna och förbättrar patientflödena. Vi vill också kunna upphandla vård från andra aktörer när de har ledig kapacitet, så att fler patienter kan få vård snabbare.

Vad är ert viktigaste vallöfte till personalen i vården kommande fyra åren?

Vårt viktigaste vallöfte till personalen i vården är att skapa bättre förutsättningar att utföra sitt arbete och jobba med det som man har utbildat sig för. För oss handlar det om att flytta fokus från administration och detaljstyrning till patientnära arbete och tillit till professionen. Mer av vårdens resurser ska gå till vårdens kärnverksamhet och mindre till byråkrati. Det innebär att minska onödig administration, stärka ledarskapet nära verksamheten och ge medarbetare större inflytande över hur arbetet organiseras.

Samtidigt vill vi förbättra arbetsmiljön och skapa långsiktiga förutsättningar för att fler ska vilja arbeta och stanna kvar i vården. Det handlar bland annat om tydliga karriärvägar, bättre löneutveckling för specialistkompetens, fler utbildningsplatser och bättre introduktion för ny personal. Regionen behöver också ta tillvara erfarenheten hos seniora medarbetare och arbeta mer systematiskt med rätt använd kompetens så att vårdens professioner kan använda sin utbildning där den gör störst nytta.

Den demografiska utvecklingen innebär att behovet av vård kommer att öka samtidigt som konkurrensen om arbetskraften blir hårdare. Därför är vår viktigaste prioritering att göra Region Västerbotten till en mer attraktiv arbetsgivare, med en hållbar arbetsmiljö, tydligt ledarskap och bättre villkor för dem som varje dag bär upp vården. När personalen får bättre förutsättningar stärks också vårdens kvalitet och tillgänglighet för patienterna.

Hur planerar ni att lösa bristen på vårdplatser i Västerbotten?

För att kunna öppna och hålla fler vård-

platser bemannade behöver regionen bli en mer attraktiv arbetsgivare. Det måste också bli mer attraktivt för sjuksköterskor som i dag arbetar i andra delar av regionen, eller som har lämnat regionen, att söka sig tillbaka till dygnet-runt-vården. För att lyckas behöver arbetsmiljön förbättras, karriärvägarna bli tydligare och löneutvecklingen för specialistkompetens stärkas.

Anser ni att hälso- och sjukvården bör förstatligas?

Nej. Frågan har nyligen utretts i en stor statlig utredning, Vårdansvarskommittén, som pekar på att ett förstatligande skulle vara en mycket omfattande organisationsförändring med risk att tränga undan viktigt utvecklingsarbete i vården. Det finns få sakliga argument för att ett statligt övertagande skulle ge bättre vård för patienterna eller en mer effektiv ekonomi. Tvärtom riskerar mer makt i Stockholm att öka administrationen och skapa större avstånd mellan beslutsfattare och patienter. Vårdens utmaningar ser olika ut i olika delar av landet och därför behöver många beslut fattas nära verksamheten och invånarna. Samtidigt kan staten ta ett tydligare ansvar inom vissa områden, exempelvis nationella riktlinjer, krisberedskap och kompetensförsörjning. Direktvalda regionpolitiker är också viktiga för att invånarna ska kunna utkräva ansvar för hur vården fungerar lokalt.

Ska regionen anlita stafettpersonal inom vården i Västerbotten?

Nej, hälso- och sjukvården i Västerbotten ska vara en så attraktiv arbetsplats att stafettpersonal normalt inte ska behövas. Däremot kan den vara en kortsiktig lösning vid tillfälligt hög arbetsbelastning. För att nå dit krävs en ny personalpolitik som förbättrar arbetsmiljön, karriärvägar och lönenivåer så att regionen kan rekrytera och behålla vårdpersonal.

Hur kan Region Västerbotten arbeta för att stärka folkhälsan och i större utsträckning satsa på förebyggande insatser, och på vilket sätt kan fler människor engageras i

idrott och kultur som en del av ett bredare arbete för bättre folkhälsa?

En stark folkhälsa skapas inte enbart genom sjukvården utan genom ett brett förebyggande arbete i hela samhället. Region Västerbotten bör därför prioritera insatser som stärker människors möjligheter att leva hälsosamma liv och förebygga sjukdom. Västerbottens hälsoundersökningar är ett viktigt verktyg, men arbetet behöver utvecklas så att insatser i större utsträckning riktas mot grupper med förhöjd risk för ohälsa och integreras bättre i primärvårdens ordinarie verksamhet. Samtidigt behöver regionen samverka mer med kommuner, civilsamhälle och andra aktörer för att skapa bättre förutsättningar för fysisk aktivitet, social gemenskap och kultur i människors vardag. Idrott och kultur spelar en viktig roll för både fysisk och psykisk hälsa och kan bidra till att minska ensamhet, stress och livsstilsrelaterade sjukdomar.

Vad vill ni göra för att korta köerna inom Folk tandvården?

Genom att skapa attraktiva arbetsplatser med mindre enheter, kortare beslutsvägar och lyhörda chefer med rätt att fatta självständiga beslut vill Moderaterna skapa arbetsglädje och en god arbetsmiljö i syfte att lättare kunna både rekrytera och behålla personal.

Genom att öka samarbetet med den privata tandvården vill Moderaterna kunna överföra mer av barntandvården till privattandvården, något som frigör tid för Folk tandvården att utföra mer vuxentandvård.

Genom att arbeta med förebyggande tandvård skapas långsiktigt en förbättrad tandhälsa. Moderaterna vill därför förbättra stödet till föräldrar angående vikten av en god tandhälsa genom fortsatt arbete med Salutprojektet.

Hur ser ni på dagens regionskatt?

Vi anser att dagens regionskatt i Västerbotten redan är mycket hög. Västerbottningarna tillhör i dag de mest beskattade i landet samtidigt som vårdköer, personal-

brist och ekonomiska problem kvarstår.

Problemet är därför inte i första hand för lite skatt utan hur resurserna används. Under lång tid har administrationen vuxit snabbare än den patientnära vården, samtidigt som styrning och prioriteringar brustit. Vår utgångspunkt är att västerbottningarna ska få mer vård för sina skattepengar. Det kräver bättre ledarskap, minskad byråkrati och tydligare prioriteringar där resurserna går till vårdpersonal, vårdplatser och kortare köer i stället för återkommande skattehöjningar. På kort sikt är det inte möjligt att sänka skatten. När ekonomin tillåter är vi däremot beredda att sänka den.

Vilken vision har Moderaterna för NUS och universitetssjukvården? Vilka konkreta förslag har ni för att förverkliga den visionen?

Vår vision är att NUS ska vara ett ledande universitetssjukhus som förenar högspecialiserad vård, forskning och utbildning med en välfungerande akut- och länssjukvård. NUS ska vara starkt nog att bära sitt ansvar för hela norra Sverige och konkurrera framgångsrikt om nationella uppdrag. Vi vill införa en sjukhuschef med tydligt mandat och ett samlat ansvar för verksamhet, ekonomi och utveckling. Sjukhuschefen ska arbeta under en egen, professionsledd sjukhusstyrelse som kan följa verksamheten nära och har beslutsmandat samt eget ansvar för utveckling och resultat. Det medicinska ledarskapet ska stärkas, och kliniker med universitetssjukvård ska få större handlingsutrymme över resurser och investeringar.

NUS behöver fleråriga investeringsramar, strategiska medel för profilområden och en långsiktig plan tillsammans med Umeå universitet. Forskning och utbildning ska vara integrerade delar av verksamheten. Kliniskt verkssamma medarbetare måste få bättre möjligheter att forska, undervisa och fortbilda sig. Investeringar i lokaler, medicinteknik och forskningsinfrastruktur ska vara långsiktiga och anpassningsbara till nya vårdbehov och medicinska framsteg. Vi vill också utveckla fler vårdnivåer så att patienterna

snabbare får rätt vård på rätt nivå.

Hur vill ni korta köerna till barn- och ungdomspsykiatri i Västerbotten?

Barn och unga ska inte behöva vänta länge på stöd vid psykisk ohälsa. Vi vill därför öka möjligheten att välja var man får sin vård, så att fler kan få hjälp snabbare när det finns ledig kapacitet hos andra vårdgivare. Samtidigt behöver byråkratin minska så att personalen på BUP kan ägna mer tid åt patienterna. Den första linjens vård för barn och unga behöver också stärkas. Ungdomshälsan måste utvecklas och samverkan mellan regionen och kommunernas elevhälsa bli bättre, så att fler barn kan få stöd tidigt och därmed minska trycket på specialistpsykiatri. Vi vill även höja åldersgränsen för BUP från 18 till 21 år.

Hur vill ni utveckla primärvården?

Vi vill utveckla primärvården så att den blir invånarnas självklara första kontakt i vården och en tydlig samordnare av patientens vård. Det innebär en starkare och mer tillgänglig primärvård där fler får en fast läkarkontakt och där kontinuiteten i vården förbättras. Primärvården behöver också få en större andel av vårdens resurser eftersom en väl fungerande primärvård minskar trycket på akutsjukhusen, kortar köer och ger bättre vård till lägre kostnader.

För att lyckas med detta vill vi förbättra arbetsvillkoren för personalen, minska den centrala administrationen och skapa bättre förutsättningar att rekrytera fler distriktsläkare och andra yrkesgrupper. Samtidigt behöver primärvården utveckla nya arbetssätt, med mer digitala kontaktvägar, bättre samverkan med kommunerna och mobila vårdinsatser för patienter som har svårt att ta sig till vården. Målet är att invånarna ska få rätt vård i tid, nära där de bor, och veta vem som ansvarar för deras vård.

Finns det något eller några partier som ni absolut inte vill ska styra regionen efter nästa val?

Nej. Moderaterna är ett samlingsparti och vill lösa vårdens problem. Vi vill styra tillsammans med C, KD och L. För att åstadkomma en riktig förändring måste S hamna i opposition.

Vilken typ av administration vill ni minska på?

Vi vill minska den centrala administration som inte är vårdnära och som inte bidrar till bättre vård för patienterna. Under lång tid har den regionala överbyggnaden vuxit snabbare än den patientnära verksamheten. Fler funktioner, strategier och chefsled har tillkommit samtidigt som vårdpersonal upplever att allt mer tid går åt till rapportering, dokumentation och uppgifter som inte direkt förbättrar patientens vård. Det är framför allt denna centrala administration på övergripande förvaltningsnivå som behöver minska. Självklart behövs administration i vården.

Funktioner som medicinska sekreterare och annan vårdnära service är viktiga eftersom de frigör tid för läkare och sjuksköterskor att möta patienter. Problemet uppstår när vårdpersonal i stället tvingas lägga allt mer tid på rapporter, manuella registreringar och uppföljningar som främst efterfrågas av centrala ledningsnivåer och som inte ger tydlig nytta i patientmötet.

Vår inriktning är därför att minska onödig central byråkrati, korta beslutsvägar och genomföra en extern genomlysning av administrationen. Målet är att frigöra både tid och resurser så att mer av vårdens pengar kan gå till vårdpersonal, vårdplatser och patientnära arbete.

Kommer ni att kunna genomföra alla förslag som ni går på val på?

Det är vår ambition men det bygger även på att det blir en moderatledd regering då en del av satsningarna bygger på nationella satsningar. Vi vill även styra tillsammans med våra vänner i alliansen och därför blir det även en förhandling med dem om vilka förslag som ska prioriteras först. Vi måste även ta i beaktande att en del av förslagen blir först möjliga när ekonomin tillåter. Regionen befinner sig i

en ekonomiskt ansträngd situation vilket kommer vara utmanande att komma till rätta med.

Hur säkerställer ni att vården fungerar i hela länet – inte bara vid kusten?

Vården måste fungera i hela Västerbotten. Därför vill vi stärka primärvården i inlandet genom bättre bemanning, fler ST-läkare i allmänmedicin och större flexibilitet i hälsovalet. Mindre mottagningar och digitala lösningar ska kunna komplettera den fysiska vården så att fler invånare får tillgång till vård nära där de bor.

Hur ska bemanningsproblemen i vården lösas?

Den största utmaningen är att kunna rekrytera och behålla personal. Det kräver bättre arbetsmiljö, tydliga karriärvägar, konkurrenskraftiga löner och mer inflytande över arbetssituationen. Samtidigt behöver vården arbeta mer med rätt använd kompetens, där fler yrkesgrupper avlastar läkare och sjuksköterskor så att de kan fokusera på det patientnära arbetet.

Hur ska problemet med brist på tider vid hälsocentralerna lösas?

Hälsocentralerna ska vara invånarnas första kontakt med vården och måste ha bättre tillgänglighet. Digital triagering, fler vårdteam och bättre bemanning ska göra att patienter får kontakt samma dag och medicinsk bedömning inom rimlig tid. Det ska också bli tydligare vem som ansvarar för patientens vård genom fast läkarkontakt.

Hur ska ambulans och akutsjukvård fungera i ett län med långa avstånd?

Akutsjukvården måste dimensioneras efter Västerbottens geografi. Ambulanssjukvården behöver ha tillräckliga resurser och en organisation som klarar långa avstånd, svåra väderförhållanden och stora geografiska skillnader. Samverkan mellan ambulans, primärvård och sjukhus behöver utvecklas så att patienten snabbt får rätt vård.

Hur kan regionen minska administrationen och förenkla styrningen så att mer tid och resurser används till patientnära vård?

Regionen behöver minska den centrala administrationen och förenkla styrningen så att mer tid och resurser kan användas där de gör störst nytta - i mötet mellan patient och vårdpersonal. Under lång tid har krav på dokumentation, uppföljning och olika administrativa system vuxit, vilket har gjort att läkare och sjuksköterskor ägnar en allt större del av sin arbetstid åt arbete som ligger utanför kärnuppdraget. I många fall handlar det dessutom om dubbel dokumentation i flera system och uppföljning som inte bidrar till bättre vård.

För att förändra detta behövs en genomlysning av regionens centrala administration och stödfunktioner. Den administration som inte är vårdnära måste minska, samtidigt som de funktioner som faktiskt underlättar vårdarbetet, till exempel medicinska sekreterare och vårdnära service, ska stärkas. Dokumentationskraven behöver också ses över så att endast det som är nödvändigt för patientsäkerhe-

ten kvarstår.

Samtidigt behöver styrningen i organisationen förändras. Beslut och ansvar ska i större utsträckning flyttas närmare verksamheten och de medicinska professionerna. Med ett mer tillitsbaserat ledarskap, bättre fungerande IT-system och tydligare ansvar i organisationen kan vårdpersonalen få mer tid för sitt kärnuppdrag. När mer av resurserna används till patientnära arbete förbättras både arbetsmiljön för personalen och tillgängligheten för patienterna.

Hur ska regionen få bättre kontroll över ekonomin?

Region Västerbotten behöver återupprätta en tydlig ekonomisk styrning där beslut faktiskt genomförs och följs upp. I dag visar granskningar att många sparbeslut aldrig får verklig effekt, vilket gör att underskottet fortsätter att växa och att lån används för att täcka löpande kostnader. För att få bättre kontroll över ekonomin krävs tre förändringar. För det första måste budgetdisciplinen stärkas, där ekonomiska ramar är tydliga uppdrag som ska följas och där avvikelser får konsekvenser. För det andra behöver resurser flyttas från central administration och överbyggnad till vårdens kärnverksamheter. För det tredje behöver ansvar och mandat tydliggöras i organisationen så att verksamheter som effektiviserar och håller sin budget får större handlingsutrymme.

Med tydligare prioriteringar, bättre uppföljning och respekt för varje skatte-krona kan regionens ekonomi stabiliseras samtidigt som mer resurser går till vård och personal.

Vad är er vision med vården om tio år?

Om tio år möter du en vård som är mer tillgänglig, mer sammanhållen och bättre anpassad efter dina behov. Den tekniska och medicinska utvecklingen gör att mer vård kan ske i hemmet eller digitalt, vilket minskar behovet av fysiska besök på hälsocentraler och sjukhus. Vårdens medarbetare kan då i större utsträckning fokusera på patienter med de största behoven.

Som patient har du större valfrihet att själv välja var, när och hur du vill ta kontakt med vården. Du vet vem som är din fasta läkare och vilket team som ansvarar för din vård, och du har bättre tillgång till och kontroll över din egen journalinformation. Vårdköer ska inte längre vara ett återkommande problem - rätt vård ska ges i tid, digitalt när det går och fysiskt när det behövs.

Vården ska också vara mer sammanhållen, särskilt för patienter med stora och komplexa behov. Multisjuka äldre ska inte längre skickas mellan olika delar av systemet utan mötas av en vård där ansvar och samordning är tydliga mellan kommunal omsorg, primärvård och sjukhusvård.

För vårdens medarbetare innebär framtidens vård bättre arbetsvillkor och större inflytande över sitt arbete. Beslut fattas närmare verksamheten, chefer har tydliga mandat och det finns fler karriärvägar och bättre möjligheter till kompetensutveckling och löneutveckling. Det ska vara attraktivt att arbeta i vården i Västerbotten.

Om tio år är Norrlands universitetssjukhus ett av Sveriges främsta universitetssjukhus, med stark forskning och spjutspetskompetens inom flera medicinska områden. Tillsammans med välfungerande länsdelssjukhus i Skellefteå och Lycksele och en stark primärvård i hela länet utgör det grunden för en modern, tillgänglig och hållbar hälso- och sjukvård i Västerbotten.

Redo att leda Region Västerbotten

1. Nicklas Sandström

ÅLDER: 43 år

BOR: Täfteå utanför Umeå

UPPDRAG: Regionråd i opposition i Region Västerbotten

UTBILDNING: Fil.mag. i statsvetenskap och fil.kand. i ekonomisk historia, Umeå universitet

TIDIGARE: Politisk sekreterare, vice kårordförande vid Umeå studentkår samt tidningstryckare

Jag vill leda Region Västerbotten efter nästa val, eftersom jag är övertygad om att jag kan göra ett bättre jobb. Under många år har jag följt regionens utveckling på nära håll. Jag har mött patienter, pratat med vårdpersonal och besökt verksamheter i hela länet. Bilden är ofta densamma: engagemanget och kompetensen i vården är starka, men ledningen och styrningen fungerar inte som de borde.

Efter nästan femtio år av samma politiska styre har många problem blivit återkommande i stället för lösta. Köerna växer, arbetsmiljön är pressad och ekonomin är ansträngd. Samtidigt betalar västerbottningarna redan en mycket hög skatt.

Min utgångspunkt är enkel. Ordning och reda i regionens ekonomi och verksamheter måste komma först. Skattepengarna ska användas till rätt saker. Moderaterna lovar inte allt till alla. Politiken måste våga prioritera och ta ansvar för att lösa de grundläggande problemen, så att regionen inte står inför nya skattehöjningar om några år.

Mitt fokus är att skapa mer vård för pengarna och bättre förutsättningar för dem som arbetar nära patienterna. Det handlar om att kraftigt minska administrationen och byråkratin, så att mer resurser kan läggas på vårdens kärnverksamheter. Det handlar också om att korta köerna och säkerställa att människor får vård inom rimlig tid. Jag vill vara en garant för att regionen tar tag i de grundläggande problemen, skapar ordning och reda i ekonomin och kortar vårdköerna.

Jag vill att hälsocentralerna ska få de förutsättningar som krävs för att vården ska finnas nära dig och fungera i vardagen. Barn och unga måste prioriteras, inte minst genom snabbare insatser vid psykisk ohälsa och kortare väntetider till BUP. Samtidigt behöver villkoren för vårdpersonalen förbättras genom tydligare ledarskap, bättre karriärvägar och en högre yrkesstatus för dem som bär upp vården varje dag.

Västerbotten behöver tre starka akutsjukhus: Norrlands universitetssjukhus samt sjukhusen i Skellefteå och Lycksele. Vart och ett av de tre sjukhusen ska ledas av en sjukhuschef med ett tydligt helhetsansvar och en egen professionsledd sjukhusstyrelse. Beslut ska fattas närmare verksamheterna av dem som har kunskap om vårdens behov, och ansvar ska följas av mandat att leda och utveckla sjukhuset.

Vi vill säkra akutvården och BB i Lycksele samt stärka NUS både som sjukhus för länets invånare och som universitetssjukhus för hela norra Sverige. I Skellefteå ska de stora investeringar som nu genomförs vid sjukhuset färdigställas. Region Västerbotten behöver ordning och reda, kortare köer och mer vård för pengarna. Det är dags att sätta patienterna och vårdpersonalen före byråkratin. Min ambition är att ta tag i problemen på riktigt. Region Västerbotten ska vara en organisation där resurserna används till vårdens kärnuppgifter, där medarbetarna får bättre förutsättningar att göra sitt jobb och där invånarna kan känna trygghet i att vården fungerar när den behövs. Det är den förändring jag vill leda.

2. Åsa Ågren Wikström

Tillväxt i näringslivet är avgörande för fler jobb och en stark välfärd. Fler måste kunna och vilja starta företag i Västerbotten. Därför behöver även vårdsektorn öppnas upp så att fler, inte minst kvinnor, kan driva företag inom vården. Sjukvården ska vara tillgänglig i hela länet och erbjuda hög kompetens. Goda kommunikationer och fungerande infrastruktur stärker tillväxten och är viktiga för både gods- och persontransporter.

3. Anton Bergström Nord

Korta köerna till BUP. Västerbotten har landets längsta köer till BUP. Barn och unga som mår dåligt ska inte behöva vänta månader eller i värsta fall på hjälp. Psykisk ohälsa riskerar att förvärras när vården dröjer. Därför måste köerna kortas och hjälpen sättas in tidigare.

4. Anna-Karin Nilsson

Den viktigaste frågan för mig är att våra invånare ska få vård i tid. Sätt patienten i centrum. Ekonomin behöver ses över för att bättre använda medlen till patientens bästa.

5. Ulf Wahlöf

En stark, nära och lättillgänglig primärvård där skattemedlen används effektivt för att skapa mer vård inte mer administration, ett tydligt ledarskap av en primärvårdschef, en verksamhet som bygger på nära och välfungerande samarbete mellan kommun, primärvård och slutenvård i hela regionen, en god kompetensförsörjning, en god och hållbar arbetsmiljö, fast läkarkontakt, korta vårdköer och att målet om en distriktsläkare per 1 100 invånare uppfylls.

6. Cecilia Nordensson

Min viktigaste fråga är hur vi använder våra resurser på bästa sätt. Det gäller pengar såväl som personal som måste få rimliga förutsättningar för att göra ett arbete de kan känna sig nöjda med, nödvändigt för såväl arbetsmiljö som patientsäkerhet och patientnytta.

7. Johan Lindström

Att tillgängliggöra vården - inte minst för unga genom exempelvis att korta köerna inom BUP. Det handlar om att prioritera det folk faktiskt efterfrågar. Många västerbottningar får vänta flera år med påverkad livskvalité för att regionen inte förmått att prioritera just vården.

8. Åsa Hörnsten

Att sjukvården fokuserar på vård inte administrativa rutiner som ska följas till punkt och pricka. Sjuksköterskor borde ägna mer av sin arbetstid till direkt patientnära vård. Då skulle kompetensen och resurserna kunna utnyttjas bättre och räcka till.

9. Peteris Timofejevs

Moderaterna vill korta köerna och stärka den psykiska hälsan hos unga i Västerbotten. Vi vet också att hbtq-personer löper högre risk för psykisk ohälsa och självmordstankar. Jag vill se det bli verklighet genom att tillföra mer kunskap om hbtq-frågor hos vårdpersonalen och säkra ett tryggt bemötande, så att ingen ung hbtq-person tvekar att söka vård.

10. Ulrika Westman Yttergren

Att stärka primärvården är en förutsättning för att skapa ett hållbart och hälsofrämjande vårdssystem. Genom att behandla sjukdom i tid och att främja hälsa kan vi skapa en mer effektiv vård och samtidigt förbättra livskvaliteten för befolkningen. Förebyggande arbete gynnas av att flera yrkesgrupper samverkar. Genom att arbeta i team kan primärvården erbjuda mer heltäckande insatser som stärker individens egen förmåga att ta ansvar för sin hälsa.

VAL TILL REGIONFULLMÄKTIGE Moderaterna

1. Nicklas Sandström, 43, regionråd, Umeå
2. Åsa Ågren Wikström, 55, f.d. riksdagsledamot, Umeå
3. Anton Bergström Nord, 30, partiombudsman, Umeå
4. Anna-Karin Nilsson, 67, kemist, Nordmaling
5. Ulf Wahlöf, 73, distriktsläkare, Umeå
6. Cecilia Nordenson, 66, överläkare, Umeå
7. Johan Lindström, 28, lärare, Umeå
8. Åsa Hörnsten, 62, professor, Umeå
9. Pēteris Timofejevs, 44, universitetslektor, Umeå
10. Ulrika Westman Yttergren, 58, distriktssköterska, Rödåsel
11. Arvin Björkgren, 23, läkarkandidat, Umeå
12. Anna Hedman, 56, medicinsk sekreterare, Sävar
13. Edward Vestman, 25, civilekonom, Umeå
14. Lotta Holmberg, 71, distriktssköterska, Umeå
15. Elmer Eriksson, 77, entreprenör, Umeå
16. Monika Lundgren, 69, distriktssköterska, Umeå
17. Sven-Åke Bostrom, 75, pensionerad primärvårdschef, Bjurholm
18. Amanda Kajava, 24, stödassistent, Umeå
19. Ola Lundgren, 56, leg receptarie, Umeå
20. Åsa Eriksson, 39, ingenjör, Tvärålund
21. William Oldenborg, 21, studerande, Umeå
22. Lena Andersson, 64, sjuksköterska, Umeå
23. Ulrik Berg, 67, ingenjör, Täfteå
24. Josefina Gustafsson, 39, jurist, Umeå
25. Gabriel Farrysson, 44, simlärare, Hörnefors
26. Elli-Mari Lundgren, 46, digitaliseringschef, Täfteå
27. Ronald Lodner, 56, distriktsläkare, Umeå
28. Liv Granbom, 81, distriktssköterska, Umeå
29. Hans Modig, 86, läkare, Umeå
30. Madelene Nord, 33, enhetschef äldreomsorg, Umeå
31. Per Hörnsten, 82, läkare, Umeå
32. Maja-Stina Bylund, 41, jurist, Umeå
33. Mathias Ogenblad, 48, avdelningschef hälso- och sjukvård, Umeå
34. Caisa Johansson, 24, personalvetare, Vännäs
35. Lars Möllsten, 44, ingenjör, Umeå

VÄSTERBOTTEN SÖDRA

vänd ↶

VAL TILL REGIONFULLMÄKTIGE

36. Izabel Riedl, 26, student, Umeå
37. Mikael Thyni, 59, platschef, Umeå
38. Victoria Boström, 57, administratör, Bygdeå
39. Igor Hell, 67, grafiker, Umeå
40. Susann Hansson, 72, socionom, Nordmaling
41. Patrik Andersson, 56, affärsutvecklare, Röbbäck
42. Ulla-Britt Andersson, 69, internrevisionschef, Vännäs
43. Alireza Mosahafi, 54, production associate, Umeå
44. Ewa Miller, 71, revisor, Umeå
45. Jan Persson, 70, civilingenjör, Lögdeå
46. Kjerstin Widman, 72, tandläkare, Umeå
47. Stefan Nordström, 77, civiljägmästare, Umeå
48. Cecilia Rudolfsson, 58, administratör, Vindeln
49. Christer Åström, 71, fd officer, Umeå
50. Mimmi Lundin, 39, undersköterska, Nordmaling
51. Harald Svensson, 59, administratör, Umeå
52. Anja Isaksson, 37, läkare, Umeå
53. Marcus Jonsmyr, 42, teamleader, Tvärålund
54. Christina Lidström, 59, kommunalråd, Bjurholm
55. Mikael Jonsson, 59, egen företagare, Umeå
56. Sofia Bergqvist, 57, document manager, Umeå
57. Tomas Strandman, 70, säljledare, Hörnefors
58. Marianne Löfstedt, 87, fd kommunalråd, Umeå
59. Markus Johansson, 34, civilekonom, Sävar
60. Malin Näslund, 53, planeringschef, Vindeln
61. Kenth Årletun, 77, företagare, Överrödå
62. Christina Rydberg, 51, jurist, Umeå
63. Christer Fessé, 81, ekonom, Umeå
64. Eva Westman Modig, 83, datakonsult, Umeå
65. Kenneth Grahm, 73, fastighetsägare, Umeå
66. Annika Eriksson, 71, arbetsledare, Umeå
67. Kenneth Isaksson, 75, företagare, Robertsfors
68. Mia Winroth, 59, företagare, Umeå
69. Lennart Sandström, 73, pensionär, Umeå
70. Monica Samuelsson, 77, VVS-ingenjör, Nordmaling
71. Birger Andersson, 79, veterinär, Umeå
72. Åsa Jonsson, 62, egen företagare, Ramsele
73. Chatarina Gustafsson, 74, socionom, Rundvik

VÄSTERBOTTEN SÖDRA

1. Andreas Löwenhök

Jag vill stärka vården i Skellefteå och hela länet, så att den finns nära och fungerar när människor behöver den. Skellefteå sjukhus ska få en egen sjukhuschef med tydligt ansvar för helheten. De stora investeringarna ska färdigställas och ett parkeringshus byggas för patienter, besökare och personal. Hälso-centralerna behöver bättre förutsättningar, vårdköerna ska kortas och vårdens medarbetare få mer tid för patienterna. Det skapar en tryggare och mer tillgänglig vård i vardagen för människor i länet.

3. Per Sandström

Jag vill arbeta för att skapa en fungerande Folktandvård som kan ge god och lika tandvård i hela länet. Jag vill göra en översyn av Folktandvårdens organisation, förbättra rekryteringen av personal, skapa arbetsplatser med god arbetsmiljö samt ett ökat medbestämmande och ett tillitsbaserat ledarskap där verksamhetscheferna får utökat förtroende. Dessutom måste samarbetet med privattandvården förbättras.

2. Elin Segerstedt Söderberg

Jag heter Elin Segerstedt Söderberg och är sjuksköterska från Skellefteå. Jag älskar Västerbotten, med allt från kust till fjäll. Men alldeles för många västerbottningar tvingas vänta för länge på den vård de behöver. Jag vill att alla ska få en trygg och tillgänglig vård genom hela livet. Det kräver kortare vårdköer och en arbetsmiljö där personalen trivs och vill stanna. Västerbotten förtjänar en vård att lita på, inte vänta på.

4. Charlotta Jansson Enquist

Tillgången till tandläkare får inte avgöras av ditt postnummer. Inlandet har alltför länge prioriterats ned. Region Västerbotten måste ta ansvar för att rekrytera och behålla tandläkare i hela länet. Alla ska kunna lita på att tandvård finns nära när den behövs, oavsett var man bor.

5. Samuel Kahsay

Jag vill att alla i Västerbotten ska känna trygghet i att hjälpen kommer när den behövs, oavsett var i länet man bor. Ambulanssjukvården måste ha tillräckliga resurser, rätt bemanning och en organisation som klarar långa avstånd, svåra väderförhållanden och stora geografiska skillnader. Samverkan mellan ambulans, hälsocentraler och sjukhus ska stärkas så att patienter snabbt får rätt vård. En välfungerande akutvård vid länets tre sjukhus är avgörande för tryggheten i hela Västerbotten, dygnet runt, året om.

VAL TILL REGIONFULLMÄKTIGE

Moderaterna

1. Andreas Löwenhök, 42, oppositionsråd, Sunnanå

2. Elin Segerstedt Söderberg, 39, sjuksköterska, Vitberget

3. Per Sandström, 65, f.d. tandläkare, Alhem-Norrbacka

4. Charlotta Jansson Enquist, 40, livsmedelsföretagare, Östra Högkulla, Norsjö

5. Samuel Kahsay, 35, ambulanssjuksköterska, Skelleftehamn

6. Viktoria Sundin, 56, sjuksköterska, Stämmingsgården/Älvsbacka

7. Villazim Luboja, 61, krögare, Morö Backe

8. Jessica Nilsson, 34, barnmorska, Skrämråsk

9. Stig Olof Nilsson, 72, ingenjör, Nyfors-Kågedalen

10. Jeanette Nordin, 72, sjuksköterska, Centrum norr

11. André Waplan, 37, brandman, Boliden

12. Rosalie Keller, 72, sjuksköterska, Drängsmark

13. Håkan Jansson, 65, företagare, Östra Högkulla, Norsjö

14. Camilla Forsell, 49, undersköterska, Medle

15. Leo Liponkoski, 19, studerande, Ersmark

16. Erika Broman Häggblad, 55, barnmorska, Morön

17. Kristoffer Bygdemark, 46, VD/Projektledare, Centrum syd

18. Gabriella Engdahl Lindell, 74, pensionerad vice verksamhetschef, Centrum norr

19. Masood Raufi, 35, företagare, Bureå

20. Susanne Pingi Avander, 50, sjuksköterska, Norra Bergfors

21. Per-Erik Sundqvist, 67, marknadsökonom, Österjörn

22. Inger Johansson, 63, HR-chef Heden, Norsjö

23. Henry Andersson, 65, lantbrukare, Burträsk

24. Sophie Markgren, 36, operations director, Falträsket

25. Christoffer Svanberg, 54, VD, Morön

26. Jenny Viklund, 40, butikschef, Burträsk

27. Mats Lundmark, 74, konsult, Centrum norr

28. Sara-Mari Eriksson, 65, studierektor, Yttervik

29. Mellwin Lindh, 18, studerande, Bureå

30. Ann-Sofi Furmark, 58, personlig assistent, Bjursele, Norsjö

31. Åke Andersson, 67, skattekonsult, Vitberget

32. Anita Åberg, 68, pensionär, Anderstorp

33. Per Rud-Petersen, 47, chef, Bastuträsk

34. Carina Miller, 59, försäljningschef, Örviken

35. Harry White, 24, statsvetare, Bureå

VÄSTERBOTTEN NORRA

vänd

VAL TILL REGIONFULLMÄKTIGE

36. Miranda Normark, 22, butiksanställd, Gärdsmark

37. Sören Bergmark, 81, egen företagare, Tuböle

38. Jasmine Normark, 22, butiksanställd, Gärdsmark

39. Joakim Norlund, 38, fastighetsägare, Anderstorp

40. Mimmi Larsson Suhl, 60, vårdlärare, Norsjö

41. Torbjörn Wahlberg, 72, företagare, Skelleftehamn

42. Anna-Karin Nilsson, 49, senior projektledare, Vitberget

43. Anders Nilsson, 72, lantbrukare, Hökmark-Lövånger

44. Jonna Nilsson, 29, ekräftingenjör, Morötjeden

45. Jonatan Lind, 29, ekonomiansvarig, Bjurfors

46. Britt-Inger Lindmark, 79, pensionär, Burträsk

47. Urban Lindmark, 65, pensionär, Granliden-Burträskbygden

48. Maud Gavriel, 70, egen företagare, Sunnanå

49. Alfred Rawden, 19, studerande, Frostkåge

50. Linda Lundström, 45, platschef, Sjungande Dalen

51. Per-Ivar Skogqvist, 61, vaktare, Drängsmark

52. Anna Ådell, 65, f.d. bildlärare & företagare, Alhem-Norrbacka

53. Nils Vesterberg, 55, jurist, Centrum syd

54. Christina Sundqvist, 66, inköpschef, Österjörn

55. Mikael Lindström, 62, lantbrukare, Ragvaldsträsk

56. Sinikka Lindqvist, 78, pensionär, Norrböle

57. Patrik Sundin, 57, projektledare, Stämmingsgården/Älvsbacka

58. Anette Lindgren, 66, lärare, Björkäsen-Lövånger

59. Peter Käll, 58, ekonom, Älvsbacka

60. Anita Österstrand, 68, f.d. verksamhetschef, Morön

61. Kasper Huuska, 54, produktchef, Centrum norr

62. Ulrica Magnusson Söderlund, 54, senior företagsrådgivare, Nordanå

63. Kjell Lindström, 66, systemvetare, Prästbordet

64. Micaela Löwenhök, 38, kommunikationsdirektör, Sunnanå

65. Stefan Anundi, 50, energisamordnare, Eriksberg

66. Therese Uddeholt, 46, försäljningschef, Morö Backe

67. Lucas Lindh, 18, studerande, Bureå

68. Ramona Dolan, 42, kommunikationsstrateg, Gärdsmark

69. Christoffer Engström, 41, byggnadsinspektör, Mobergen

70. Annette Lundqvist, 65, marknadsökonom, Erikslid

71. Mikael Nöjd, 39, egenföretagare, Morö Backe

VÄSTERBOTTEN NORRA

1. Anna Ackemo

Att Regionen inom en snar framtid löst bemanningssituationen på BB/förlossningen i Lycksele och verkar för att hålla öppet BB- och förlossningsverksamheten året om på Lycksele sjukhus.

2. Ulf Vidman

Jag vill stärka vården i Storuman och hela södra Lappland, så att människor kan känna trygghet även när avstånden är långa. Sjukstugorna ska ha god bemanning, rätt kompetens och nära samarbete med Lycksele sjukhus. Centrum för hälsa i glesbygd är viktigt för att utveckla nya arbetssätt, stärka kompetensförsörjningen och skapa vård som fungerar i inlandets verklighet. Med bättre samverkan, modern teknik och lokala lösningar kan fler få rätt vård nära hemmet, oavsett bostadsort och avstånd.

3. Junie Nygren

Den psykiska ohälsan har under lång tid ökat i samhället, samtidigt som stödet ofta inte räcker till. Särskilt oroande är de orimligt långa väntetiderna till BUP, där barn och unga får vänta på hjälp när de behöver den som mest. Ingen ska behöva må dåligt i tystnad eller känna att hjälpen är för långt borta. Alla ska ha möjlighet till en god psykisk hälsa, därför krävs förebyggande arbete i ett sammanhängande system med tillgänglig vård.

VAL TILL REGIONFULLMÄKTIGE

Moderaterna

1. Anna Ackemo, 56, distriktsköterska, Falträsk

2. Ulf Vidman, 66, kommunalråd, Tärnaby

3. Junie Nygren, 21, studerande, Lycksele

4. Lars Eliasson, 69, skogsföretagare, Vilhelmina

5. Veronika Håkansson, 54, redovisningsekonom, Storuman

6. Tim Grabe-Mehring-Kähler, 42, företagare, Malå

7. Nina Sandberg Olofsson, 63, kommunister, Dalasjö

8. Mattias Norlund, 48, psykolog, Sorsele

9. Ewa Stuge, 74, sjuksköterska, Örtäsk

10. Elliot Oliverson, 19, studerande, Lycksele

11. Mia Gunnerhell, 60, vårdbiträde, Malå

12. Stic-Éric Dahlberg, 49, företagare, Tärnaby

13. Monica Birgersson, 70, statsanställd, Lycksele

14. Olle Wärnick, 83, fd officer, Gunnarn

15. Pontus Nygren, 35, socialsekreterare, Lycksele

16. Magnus Norlund, 53, polis, Sorsele

17. Tobias Linder, 46, upphandlare, Lycksele

18. Johan Holmlund, 70, pensionär, Lycksele

19. Michael Nilsson, 69, företagare, Lycksele

20. Rickard Sundberg, 59, statsjämbeteman, Lycksele

21. Christoffer Ohlsson, 32, egenföretagare, Lycksele

22. Lars Ackemo, 57, verksamhetschef, Falträsk

23. Gustaf Gustafsson, 35, hantverkare och lantbrukare, Vilhelmina

VÄSTERBOTTEN VÄSTRA

moderaterna.se/vasterbotten

 [moderaternavasterbotten](https://www.facebook.com/moderaternavasterbotten)

